

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**СТРАТЕГИЈА
РАЗВОЈА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
ЗА ПЕРИОД 2026–2033. ГОДИНА**

Бања Лука, децембар 2025. године

СКРАЋЕНИЦЕ	4
1. УВОД	5
2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА	6
2.1. СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА	7
2.1.1. Уставни основ и правни оквир	7
2.1.2. Институционални оквир организовања и пружање поштанских услуга	8
2.1.3. Закони, подзаконски акти и политике у области поштанских услуга	10
2.1.4. Развој поштанских услуга кроз историју.....	12
2.1.5. Анализа тренутног стања тржишта поштанских услуга у Републици Српској.....	12
2.1.6. Квалитет услуга и примјена стандарда	17
2.2. СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ.....	19
2.2.1. SWOT анализа	19
2.2.2. Стратешки фокуси	20
2.2.3. Визија развоја	21
2.2.4. Стратешки циљеви са индикаторима	21
3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ	24
3.1. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА 1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ	25
3.1.1. Преглед мјера за приоритет 1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процесе развоја поштанских услуга у Републици Српској.....	26
3.1.2. Преглед мјера за приоритет 1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности.....	27
3.2. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА 2. СТРАТЕШКИ ЦИЉ	28
3.2.1. Преглед мјера за приоритет 2.1. Дугорочну стабилност пословања јавног поштанског оператера.....	29
3.2.2. Преглед мјера за приоритет 2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра.....	29
3.2.3. Преглед мјера за приоритет 2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту.....	30
3.3. ПРЕГЛЕД ПРИОРИТЕТА И МЈЕРА ЗА 3. СТРАТЕШКИ ЦИЉ	30
3.3.1. Преглед мјера за приоритет 3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења	30
3.3.2. Преглед мјера за приоритет 3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга.....	30
4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ	31
5. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН	32
6. МЕЋУСОБНА И УНУТРАШЊА УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	36
6.1. ЕКСТЕРНА УСКЛАЂЕНОСТ	37
6.1.1. Усклађеност са међународним оквиром.....	37
6.1.2. Усклађеност са секторским стратегијама у Републици Српској	38
6.2. ИНТЕРНА УСКЛАЂЕНОСТ	39
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ	39
8. ПРИЛОЗИ	40
8.1. ПРИЛОГ БРОЈ 1: САЖЕТИ ПРЕГЛЕД СТРАТЕГИЈЕ	41

8.2. ПРИЛОГ БРОЈ 2: ДЕТАЉАН ПРЕГЛЕД МЈЕРА..... 57

СКРАЋЕНИЦЕ

МСВ	Министарство саобраћаја и веза
МТТ	Министарство трговине и туризма
МУЛС	Министарство управе и локалне самоуправе
АИКТ	Агенција за информационо-комуникационе технологије
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈПО	Јавни поштански оператер
ПКРС	Привредна комора Републике Српске
БиХ	Босна и Херцеговина
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
ЕУ	Европска унија
УРУ	Свјетски поштански савез
СЕФТА	Средњоевропски споразум о слободној трговини
<i>RFID</i>	Радио-фреквентна идентификација (<i>Radio Frequency Identification</i>)
ЈоТ	Интернет ствари (<i>Internet of Things</i>)
<i>PostEurop</i>	Организације јавних поштанских оператера Европе
<i>SDR</i>	Специјалним правима вучења

1. УВОД

Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Српској (у даљем тексту: Стратегија) утврђују се стратешки циљеви развоја и унапређења тржишта поштанских услуга, основна начела и смјернице за реализацију стратешких циљева развоја поштанских услуга у Републици Српској.

Поштански сектор у Републици Српској посједује значајну инфраструктуру која обезбјеђује приступ мрежама и услугама кључним за развој привредних активности и за ефикасно функционисање привреде и друштва. Пружање универзалних поштанских услуга је од општег друштвеног интереса за Републику Српску. Тржиште поштанских услуга у Републици Српској се налази у процесу сталних промјена, структурних и оперативних, са циљем што бољег прилагођавања информационо-комуникационом окружењу које је у пуном развојном замаху. Развој поштанске дјелатности и поштанских услуга мора пратити развој информационо-комуникационих технологија и нових развојних трендова, како би поштански оператори одговорили свим изазовима које овакав убрзан развој носи са собом и како би били спремни да се прилагоде очекивањима и захтјевима корисника.

Република Српска, доношењем стратегије у овој области, охрабрује развој конкуренције на тржишту поштанских услуга, уз обавезу унапређења квалитета универзалне поштанске услуге и изналажења довољно ефикасног и одрживог модела за њено финансирање. Одговарајућа демографска кретања (миграције, старење, урбанизација, образовна структура и др.) имају директан и у одређеним условима снажан утицај на обим и структуру поштанских услуга. Повећана је тражња за савременим услугама, у складу са потребама корисника у вези са брзином и квалитетом пружених услуга.

Савремени начин живота, пружаоцима поштанских услуга намеће потребу да се боре не само са конкуренцијом у домену физичких пошиљки, већ и са онима који нуде нове производе и услуге базирани на информационо-комуникационим технологијама, а које не познају границе. С тим у вези, Република Српска је дужна да константно прилагођава своје законодавство, у складу са међународним законодавним оквиром којим се уређује поштанска дјелатност.

У складу са Законом о поштанским услугама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 30/10 и 38/10), функционисање поштанског саобраћаја и пружање поштанских услуга је од општег друштвеног интереса за Републику Српску којим се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва.

Влада Републике Српске је у децембру 2024. године донијела Одлуку о покретању процеса израде Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске”, број 102/24).

За потребе израде Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Српској за период 2026–2033. година Министарство саобраћаја и веза је именовало Радну групу састављену од представника најрелевантнијих актера у области поштанских услуга:

- 1) Министарство саобраћаја и веза,
- 2) Министарство трговине и туризма,
- 3) Министарство управе и локалне самоуправе,
- 4) Привредна комора Републике Српске,

- 5) Републичка управа за инспекцијске послове,
- 6) Агенција за информационо-комуникационе технологије Републике Српске,
- 7) Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске а. д. Бања Лука,
- 8) Предузеће „ЕuroExpress“ д. о. о. Бања Лука.

Министарство саобраћаја и веза, као обрађивач Стратегије, у складу са Смјерницама за консултације у изради прописа и других опшних аката („Службени гласник Републике Српске“, број 86/22) и члана 15. Уредбе о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21), спровело је консултације са министарствима која су, у оквиру својих ресорних надлежности, у значајној мјери допринијела унапређењу и изради текста овог стратешког документа.

Израда ове стратегије одвија се у складу са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/21), Уредбом о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21), као и Уредбом о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 08/22).

Процес консултација о Платформи и Стратегији извршен је објавом Документа на интернет страници Министарства саобраћаја и веза у трајању од 15 дана.

Процес израде Стратегије се одвијао по сљедећим фазама:

1. израда стратешке платформе,
2. одређивање приоритета и мјера,
3. идентификација кључних стратешких пројеката,
4. утврђивање унутрашње и међусобне усклађености стратешког документа,
5. израда оквирног финансијског плана за спровођење стратешког документа,
6. дефинисање начина имплементације, праћења, извјештавања и вредновања стратешког документа,
7. доношење/усвајање стратешког документа уз претходно спровођење процеса консултација.

2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

Поштански сектор има веома важну улогу у развоју економије и у уској је вези са развојем привреде и друштва уопште. Пружање универзалне поштанске услуге трајно, непрекидно и без дискриминације, а под једнаким условима, правним и физичким лицима, је од посебног интереса за Републику Српску. Развој информационо-комуникационих технологија узроковао је пад писмоносних поштанских услуга, али и отворио прилике за развој нових услуга и дао могућности операторима за напредак и модернизацију. Посматрајући окружење и потребу за равноправним укључивањем поштанског тржишта Републике Српске у европско поштанско тржиште, као и даљи развој конкуренције, неопходан је системски приступ развоја поштанског саобраћаја. С циљем давања одговора на нове тржишне услове јавила се потреба за трансформацијом традиционалног модела и начина пословања према новим услугама.

Стратешка платформа у главним цртама показује достигнуто стање, проблеме и изазове са више аспеката и низом питања од значаја за поштанске услуге, у виду ситуационе анализе, која резултира SWOT¹ анализом и одређивањем стратешких фокуса за наредни период, те оцртава стратешку оријентацију за сљедећих седам година, у виду визије и стратешких циљева развоја.

2.1. Ситуациона анализа

Ситуациона анализа обухвата сљедеће аспекте:

- Институционални оквир пружања поштанских услуга,
- Политике и стратегије усмјерене према развоју поштанских услуга,
- Циљни програми подршке развоју поштанских услуга.

2.1.1. Уставни основ и правни оквир

Уставни основ за доношење Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Српској садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6. и 8. Устава Републике Српске, према којима Република уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, као и основне циљеве и правце привредног развоја, те политику и мјере за усмјеравање развоја.

Правни основ за доношење ове стратегије садржан је и у Закону о поштанским услугама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 30/10 и 38/10) у члану 2. став 2. којим је прописано да је функционисање поштанског саобраћаја и пружање поштанских услуга од општег друштвеног интереса за Републику Српску.

Стратегија садржава и приоритете и развојне правце дефинисане у релевантним стратешким документима Републике Српске, као и документима релевантним за процес европских интеграција и другим међународно преузетим обавезама, укључујући Уговор о функционисању Европске уније. Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) између Европске заједнице и држава чланица, са једне стране, и БиХ са друге стране потписан је у Луксембургу 16. јуна 2008. године, а ступио је на снагу 1. јуна 2015. године. Овим споразумом је успостављен први уговорни однос између БиХ и Европске уније. У периоду од потписивања до ступања на снагу ССП-а примјењивао се Привремени споразум о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне, и БиХ, са друге стране. Између осталог, БиХ се предметним споразумом обавезала да у договореним роковима усклади домаће законодавство са правном тековином Европске уније. Европска унија, кроз Пододбор за унутрашње тржиште и конкуренцију подстиче Босну и Херцеговину да убрза напоре ка отварању тржишта поштанских услуга за конкуренцију и да усклади своје законодавство са правном тековином ЕУ (acquis), са посебним освртом на доношење стратегије развоја поштанских услуга у Босни и Херцеговини. Из наведеног произлази

---

¹ SWOT је енглеска скраћеница ријечи Strengths (снаге), Weaknesses (слабости), Opportunities (прилике) и Threats (пријетње).

опредијељеност и потреба Републике Српске за доношење Стратегије на нивоу Републике Српске.

Развој поштанског тржишта у земљама Европске уније регулисан је поштанским директивама: 97/67/ЕС, 2002/39/ЕС и 2008/6/ЕС. Циљ наведених директива био је да се подстакне развој и конкурентност на тржишту поштанских услуга, уз обезбјеђење ефикасних, поузданих и квалитетних поштанских услуга свим становницима Европске уније и земаља кандидата за чланство, по приступачним цијенама путем одговарајућег регулаторног оквира. Све три поштанске директиве дају регулаторни оквир за пружање универзалног сервиса у свим елементима, уважавајући њене специфичности. Постоје начела којих се државе чланице морају придржавати на начин прописан директивама, али су поједине одредбе оставиле могућност прилагођавања регулативе националним специфичностима. Директиве су правно обавезујуће за чланице Европске уније, у смислу задатих норми које су одређене директивама.

2.1.2. Институционални оквир организовања и пружање поштанских услуга

Влада Републике Српске у складу са својим надлежностима усваја стратегију и план развоја, обезбјеђује спровођење и извршава законе, друге прописе и опште акте у складу са Уставом, доноси уредбе, одлуке, смјернице, инструкције, рјешења, закључке и друге опште и појединачне акте.

Министарство саобраћаја и веза Републике Српске као ресорно министарство Владе Републике Српске за рјешавање питања у области поштанских услуга у Републици Српској обрађивач је нормативноправних аката. У складу са Законом о републичкој управи Републике Српске, Министарство саобраћаја и веза врши управне и стручне послове, који се односе на: друмски саобраћај, безбједност друмског саобраћаја, техничку исправност моторних возила и издавање одобрења за рад станица за техничке прегледе моторних возила, јавне путеве (ауто-путеве, магистралне путеве и регионалне путеве) расподјелу међународних билатералних дозвола за превоз робе у међународном друмском саобраћају, издавање лиценци за возаче и возила у међународном друмском саобраћају; жељезнички саобраћај; безбједност жељезничког саобраћаја; жељезничку инфраструктуру, индустријске жељезнице, градске жељезнице и жичаре; верификацију предузећа за производњу жељезничке опреме, одобрења прототипних уређаја и уврштавања у саобраћај нових жељезничких возила; ваздушни саобраћај, аеродроме, авио-предузећа, удружења и асоцијације у области ваздушног саобраћаја; ријечни и језерски саобраћај, безбједност ријечног и језерског саобраћаја, уређење пловних путева, пловне објекте и њихову регистрацију, водну инфраструктуру (луке, пристаништа, товаришта и друго), издавање увјерења о оспособљености за управљање чамцем, саобраћајне сагласности и одобрења за управљање бродова; комбиновани саобраћај и претоварне услуге; систем веза, радио-везе, поштански, телеграфски и телефонски саобраћај, телекомуникације, телекомуникациону инфраструктуру радиодифузног система; праћење и усмјеравање развоја свих видова саобраћаја и телекомуникација; координацију реформе саобраћаја према правилима Европске уније; предлагање закона и доношење подзаконских аката из области саобраћаја; координацију при изради дугорочних и средњорочних планских

докумената развоја саобраћаја Републике; израду стратешких инфраструктурних пројеката и инвестиционих програма из области саобраћаја и других инфраструктурних радова који су од значаја за одрживи развој Републике, а који се у потпуности или дјелимично финансирају средствима буџета; пружање информација путем медија и других видова информисања о свом раду, израду законских и подзаконских аката из надлежности Министарства и друге послове у складу са законом.

Агенција за поштански саобраћај БиХ надлежна је за вршење послова регулаторне природе на простору цијеле Босне и Херцеговине, односно представља незаобилазан фактор функционисања тржишта поштанских услуга Републике Српске. С друге стране, у секторима привреде као што су банкарство или друмски саобраћај, ентитети остварују висок степен утицаја на тржишна кретања, било путем већих овлашћења надлежних министарстава или дјеловањем ентитетских регулаторних тијела.

У складу са Дејтонским мировним споразумом поштански саобраћај је у надлежности ентитета. Поред тога, Европске поштанске директиве предвиђају могућност постојања више регулаторних тијела у једној земљи.

Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске а. д. Бања Лука као јавни поштански оператер има законску обавезу да универзалну поштанску усугу, под једнаким условима пружа на цијелој територији Републике Српске. Од 1. 1. 1997. године, ово предузеће послује као самостално јавно основно државно предузеће, а од 25. 12. 2002. године врши се трансформација у Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске а. д. Бања Лука (Поште Српске). Поште Српске су један од три јавна поштанска оператора у Босни и Херцеговини, пуноправан члан Пост Јуроп-а (PostEurop) и равноправно са преостала два ЈПО у БиХ може да учествује у раду Свјетског поштанског савеза и других међународних организација. Основна функција Предузећа је уредно и непрекидно одвијање поштанског саобраћаја, чије функционисање је од општег друштвеног интереса за Републику Српску, а организовано је преко Управе Предузећа и радних јединица. На територији Републике Српске организовано је девет радних јединица поштанског саобраћаја и специјализована радна јединица поштанско-саобраћајни центар Бања Лука. У дјелатности којом се баве Поште Српске, велики број организационих дијелова нема економску оправданост, стога је одређивање резервисаног подручја за чије вршење је овлашћен искључиво јавни поштански оператер начин да се услугом покрију и подручја без економског интереса, те постојање поште у локалној заједници показује да држава на исти начин третира и урбана и рурална подручја.

Поштанску мрежу на дан 31. 12. 2024. године у Поштама Српске чини 228 јединица за пружање услуга корисницима од чега су 188 доставне поште и 40 шалтерске поште. Јавни поштански оператер пружа поштанске услуге путем 54 издвојена шалтера и 405 уговорних шалтера. Просјечан број становника по једној пошти износи 5.375 становника, што сврстава Поште Српске у ред оператера с мање развијеном мрежом у односу на земље Европске уније (ЕУ). Број доставних рејона је 1.109, и просјечан број становника по једном доставном рејону износи 1.105 становника.

2.1.3. Закони, подзаконски акти и политике у области поштанских услуга

Низ закона, подзаконских аката и политика који су у примјени у Републици Српској усмјерен је према поштанским услугама. Њихов кратак преглед обухвата сљедеће:

- Закон о поштанским услугама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10 и 38/10): члан 2. овог закона прописује да је функционисање поштанског саобраћаја и пружање поштанских услуга од општег друштвеног интереса за Републику Српску;
- Закон о поштама БиХ („Службени гласник БиХ“, број 33/05): овим законом успостављена је Агенција за поштански саобраћај БиХ, која издаје и одузима лиценцу пружаоцима поштанских услуга у БиХ и Републици Српској;
- Закон о заштити потрошача у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/25): члан 2. став 9. поштанску услугу дефинише као услугу од општег економског интереса;
- Политика сектора поштанског саобраћаја Републике Српске за период 2022–2026. године – усмјерена је на пружање подршке развоју поштанских услуга у Републици Српској;
- Општи услови за обављање поштанских услуга у Босни и Херцеговини („Службени гласник Републике Српске“, број 5/11);
- Правилник о условима за обављање дјелатности оператера поштанског саобраћаја Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 46/21).

Закон о поштанским услугама Републике Српске дефинише организацију и функционисање поштанског саобраћаја, поштанске услуге, јавну поштанску мрежу, обавезе и одговорност оператера поштанског саобраћаја, права и обавезе корисника поштанских услуга на територији Републике Српске и друго. Законом о поштама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 33/05) је успостављена Агенција за поштански саобраћај БиХ, која је надлежна за издавање и одузимање лиценци поштанским оператерима.

Законом о поштанским услугама и подзаконским актима, који регулишу сектор поштанских услуга, у претходним годинама Република Српска је у одређеној мјери усагласила своју регулативу у овој области са законодавством ЕУ. Активности на усклађивању законодавства потребно је наставити и у наредном периоду.

Може се констатовати да је по питању даљег унапређења законодавства и његовог усклађивања са законодавством ЕУ присутна стална тенденција ка централизацији кључних тржишних механизма и преносу надлежности са ентитетског на државни ниво. Оваква кретања имају контрапродуктивне ефекте на развој тржишта поштанских услуга Републике Српске, имајући у виду да у складу са Дејтонским споразумом поштанске услуге спадају у надлежност ентитета.

2.1.4. Развој поштанских услуга кроз историју

Историја развоја поштанских услуга повезана је са развојем цивилизација, а посебно са историјом писања. Појавом писане комуникације, информације су се почеле преносити писаним путем, што је значило почетак поштанске услуге. Наравно, поштански сектор данас се много разликује од оног какав је био прије десет година. Традиционалне границе овог сектора су постале мање изражене и поштански је сектор данас на раскрсници између медија, оглашавања и логистике. Е-трговина је повећала потребу за поузданом доставом, а нове технологије су унаприједиле комуникацију и дистрибуцију (употреба хибридне поште како би се превазишле баријере традиционалне електронске поште и сл.).

Поштански оператери постају све активнији у земљама које нису њихове матичне земље и на глобалном нивоу, чиме је успостављање ефикасног поштанског система на националном нивоу постало изузетно важно. Осим обичних писмоносних поштиљака, данашњи поштански сектор укључује препоручене писмоносне поштиљке, вриједносне поштиљке, пакетске поштиљке, плаћање поштиљака поузећем, логистику, брзу пошту и друге услуге са додатном вриједношћу које олакшавају трговину и комуникацију.

Као резултат свега тога, поштански сектор је током посљедњих 20 година доживио већу промјену него у било којем другом периоду у историји UPU-а од његовог оснивања 1874. године. Такве промјене су настале због фундаменталних помјерања у понуди и потражњи на тржишту, глобализације, тржишне либерализације и технолошког напретка у развоју средстава комуникације. Разна тијела надлежна за политике електронске поште одговорила су позитивно на таква помјерања, али напредак није уједначен.

Поштанска услуга је и даље једини јавни механизам комуникације који је доступан свим грађанима. Поштански сектор свугдје у свијету тренутно се суочава са великим изазовима због промјењивих потреба корисника, раста е-трговине и других технолошких иновација, одсуства регулативе, либерализације и глобализације.

Потражња на поштанском тржишту се, такође, драстично промијенила током протеклих 20 година. У већини земаља пословни корисници генеришу 80% до 90% целокупне поште. Према недавним студијама UPU-а, свјетски модели унутрашњег поштанског саобраћаја писмоносних поштиљака разложеног према типу поштиљаоца показују да велики дио овог типа поштиљака потиче од пословних корисника, влада и невладиних организација и да је иста адресована на индивидуална домаћинства. Према једној другој студији UPU-а, електронска комуникација (мобилни телефон, СМС, пријенос података) тренутно заузима велику већину (70%) укупног тржишта свјетске комуникације, а тако ће вјероватно и остати у средњорочном периоду.

Феномен приватних поштанских оператера је све заступљенији. Подручја у којима су они заступљени, а посебно у земљама у развоју, укључују густо насељене и просперитетне урбане локације са високим обимом поште. С друге стране, улога јавних поштанских оператера се све више смањује у мањим земљама (у развоју) и поред тога што се они као пружаоци обавезне универзалне услуге налазе у најбољем положају да заштите интегритет поште и имају економски подстицај да опслужују непрофитабилна (претежно рурална) подручја.

Директива ЕУ о поштанским услугама (Директива 2008/6/ЕЗ), усвојена у фебруару 2008. године, представља одлучан корак у процесу поштанске реформе ЕУ. Она одражава политички консензус широм Европе о томе да поштанска тржишта треба да буду отворена за конкуренцију како би се осигурао одржив и иновативан поштански сектор, што укључује и универзалне услуге.

Глобализацијом националних економија и званични и приватни поштански оператери су премјестили своје пословне операције изван националних граница. Како су државне политике смањиле препреке за трговину и конкуренцију, новим учесницима на тржишту се указала прилика да се такмиче са јавним оператерима. У неким земљама јавни поштански оператери су купили властите међународне компаније за курирске услуге и услуге доставе пакета како би глобализовали своје пословање. Уназад неколико деценија, национални поштански оператери свједоче значајним промјенама на својим основним тржиштима.

Глобализација и либерализација поштанских тржишта воде ка драматичним промјенама у поштанском сектору. Значајан пораст производа и услуга којима се тргује довео је до много ближе интеракције између економија држава. Либерализацијом тржишта су уклоњене препреке за конкуренцију и трговину производима и услугама уз знатно већи асортиман и квалитет производа на располагању корисницима. Тиме је и увећана област поштанске активности која је отворена за конкуренцију.

Поштанска тржишта земаља која нису чланице ЕУ се у великој мјери разликују од оних у земљама ЕУ. Исто вриједи и за поштанске оператере. Усклађивање прописа је снажније у југоисточној Европи због потребе испуњавања захтјева споразума о ЕУ интеграцијама. Скоро сви јавни оператери европских земаља изван ЕУ су чланови ПостЕуропа (PostEуропа), удружења европских јавних поштанских оператера са сједиштем у Бриселу.

2.1.5. Анализа тренутног стања тржишта поштанских услуга у Републици Српској

Тржиште поштанских услуга може се дефинисати као комплексан однос између понуде и потражње поштанских услуга у функцији великог броја канала продаје. Тржиште поштанских услуга условљено је сталним процесима промјена које се догађају у привреди земље, наглим развојем техничко-технолошких достигнућа, развојем друштвених односа и економске моћи које има становништво. Поштанско тржиште у Републици Српској је релативно мало у поређењу са тржиштима сличних земаља. Пружање поштанских услуга има веома значајну и специфичну економску функцију и може се сврстати у услуге од општег економског интереса, а представља значајан елемент инфраструктуре који даје могућности брзог и сигурног преноса робе, као и развоја е-трговине, а самим тим и привреде у цјелини.

У складу са прописима којима се уређује поштански саобраћај у Републици Српској и Босни и Херцеговини, поштанске услуге пружају три јавна поштанска оператера и тренутно 17 поштанских оператера који се баве курирским услугама.

Поштанске услуге у Републици Српској пружају Поште Српске, као јавни поштански оператер (ЈПО) Републике Српске, и други поштански оператери, на основу лиценци које добијају од Агенције за поштански саобраћај БиХ и испуњавања услова из Правилника о условима за обављање дјелатности оператера поштанског саобраћаја Републике Српске.

Босна и Херцеговина је чланица Свјетског поштанског савеза, који дефинише поштански саобраћај и даје смјернице за развој. Поште Српске, као јавни поштански оператер морају се придржавати правила Свјетског поштанског савеза.

Поште Српске као јавни поштански оператер Републике Српске, пуноправан су члан Пост Јуроп-а (PostEurop), организације јавних поштанских оператера Европе.

Што се тиче испуњавања међународно преузетих обавеза у вези са континуитетом и доступности поштанских услуга, тренутно је једино ЈПО у стању да обезбиједи пружање универзалне поштанске услуге на цијелој територији Републике Српске. Јавни поштански оператер „Поште Српске“ једини је субјекат који у потпуности обезбјеђује универзалне поштанске услуге на територији цијеле Републике Српске.

Други поштански оператери поштанске услуге пружају углавном у урбаним подручјима и концентришући се на велике кориснике.

Универзалне поштанске услуге морају бити организоване под једнаким условима за све кориснике поштанских услуга на подручју Републике Српске, под једнаким условима свим грађанима, без обзира на географску или економску специфичност подручја и обухватају:

- Писмоносне пошиљке до 2 kg,
- Пакетске пошиљке до 20 kg,
- Поштанске и телеграфске упутнице у класичној и електронској форми и исплате новчаних дознака на кућној адреси,
- Директну пошту,
- Посебне услуге,
- Отворене поштанске пошиљке прилагођене слијепим лицима.

Убрзане промјене које се дешавају у сектору поштанских услуга како на глобалном тако и на националном нивоу намећу потребу за континуираним планирањем развоја поштанских услуга ради њиховог унапређења. Планирањем развоја поштанских услуга дефинишу се сценарији развоја, циљеви и активности које треба реализовати у одређеном периоду. При дефинисању циљева полази се од низа фактора који различито утичу на сектор поштанских услуга.

Развој сектора поштанских услуга може значајно утицати на пословање свих привредних субјеката. Код великих пословних система, који настоје да се фокусирају на своју основну дјелатност, може се издвојити споредна дјелатност од основне, те велики дио дистрибуције, складиштења и осталих логистичких активности могу препустити поштанским оператерима. У сектору малих и средњих предузећа која обављају поштанску дјелатност, пружањем поштанских, логистичких и маркетиншких услуга, али и потпуно нових е-поштанских услуга, даје им се могућност да комплетирају свој ланац вриједности. Такође, посљедњих година примјетна је експанзија предузећа чија је основна дјелатност дистрибутивна логистика.

У табели 1. приказани су приходи поштанских оператера у окружењу за посматрани период. Приходи су приказани у јединици Специјалним правима вучења SDR (средство којим се у рачунању служи Међународни монетарни фонд, а повезан је са пет валута) и у моменту узимања података обрачунска јединица 1 SDR је био 2,43 КМ.

Табела 1. Пословни приходи оператера у окружењу

ДРЖАВА	2019. год.	2020. год.	2021. год.	2022. год.	2023. год.
Босна и Херцеговина	76 543 210	67 782 427	41 328 889	76 082 469	102 074 689
Република Српска (издвојен из податка БиХ)	27.484.888	27.897.888	30.223.296	32.021.317	38.994.110
Хрватска	192 569 283	184 634 988	188 476 043	191 151 255	203 239 941
Црна Гора	13 252 431	13 195 748	13 583 423	13 366 088	17 156 585
Сјеверна Македонија	15 673 372	15 431 497	15 202 294	15 633 410	16 595 465
Србија	173 228 171	170 866 915	195 214 753	187 354 011	215 721 644
Словенија	190 335 451	197 215 814	215 220 857	217 311 249	226 281 458

Извор: Статистика поштанских услуга за 2023. годину, Дирекција за политику, регулативу и тржишта, Свјетски поштански савез (2023), обрачунска јединица 1 SDR је био 2,43 КМ и Извјештај о раду Пошта Српске за наведене године.

У претходном периоду сектор поштанских услуга у Републици Српској био је фокусиран, прије свега, на пружање традиционалних поштанских услуга (писмоносних пошиљака и пакета).

Међутим, развој савремених технологија, прије свега електронских комуникација, интернета и широкопојасних приступних технологија, наметнули су потребу будућег развоја поштанских услуга. Поред даљег унапређења универзалне поштанске услуге и развоја поштанске мреже, укључују се и одлуке које се односе на: е-поштанске услуге, електронску трговину, дигитализацију, међународно пословање, очекивања корисника и задовољење њихових потреба развојем нових технологија и понудом нових услуга. Поштанска мрежа због своје доступности и јединствености отвара нове могућности за задовољење потреба корисника услуга на комуникацијском тржишту, чиме поштански сектор постаје значајан чинилац општег развоја у условима дигиталне ере.

Табела 2. Укупан број сталних пошта оператера у окружењу

ДРЖАВА	2019. год.	2020. год.	2021. год.	2022. год.	2023. год.
Босна и Херцеговина	1 012	909	589	1 069	1 292
Република Српска	289	289	284	285	287

(издвојен из података БиХ)					
Хрватска	1 016	1 016	1 016	1 017	/
Црна Гора	157	156	154	154	147
Сјеверна Македонија	330	334	332	325	/
Србија	1526	1518	1500	1540	1558
Словенија	461	461	459	455	451

Извор: Статистика поштанских услуга за 2023. годину, Дирекција за политику, регулативу и тржишта, Свјетски поштански савез (2023) и Извјештај о раду Пошта Српске за наведене године.

Поред наведеног, од демографских фактора посебан утицај на развој поштанских услуга имају: број становништва, старост становништва, број домаћинства, миграције, ниво образовања, услови живота и др. У новије вријеме поштански оператери су изложени значајнијим потребама и захтјевима самих корисника, које је потребно константно пратити. У фокусу тог праћења су стратегије прилагођавања новим захтјевима и стицање повјерења корисника, уз ангажовање најквалитетнијих кадровских потенцијала, те стварање услова за задовољење потреба корисника.

Табела 3. Тржиште поштанских услуга у Босни и Херцеговини за 2023. годину

Р. бр.	Оператори поштанског саобраћаја	Укупан број поштанских услуга	Укупан приход остварен од поштанских услуга
1.	„ЈП БХ Пошта“ д. о. о. Сарајево	42.922.667	80.350.319,00
	„Поште Српске“ а. д. Бања Лука	31.511.568	49.279.937,30
	„ХП Мостар“ д. о. о. Мостар	11.155.875	19.104.154,24
	Укупно ЈПО	85.590.110	148.734.410,54
2.	„Intereuropa RTC“ д. д. Сарајево	19.873	311.405,83
	„IN Time“ д. о. о. Сарајево	258.700	3.891.839,00
	„Euro Express“ д. о. о. Бања Лука	392.746	5.516.443,20
	„DHL International“ д. о. о. Сарајево	54.761	5.625.078,73
	„A2B Express Delivery“ д. о. о. Сарајево	302.301	4.727.231,00
	„Express One“ д. о. о. Сарајево	179.695	2.695.427,81
	„Express Courire“ д. о. о. Сарајево	68.365	1.618.072,69
	„X Express“ д. о. о. Бања Лука	977.208	10.817.691,00
	„Skaytec“ д. о. о. Тузла	351.666	3.938.165,00
	„LAGERMAX LOGISTIKA BH“ д. о. о. Сарајево	1.918	53.662,33
	„Ipress“ д. о. о. Широки Бријег	71.153	904.933,00
	„Milšped“ д. о. о. Сарајево	0	0

	„Ciambella Logistic“ д. о. о. Бања Лука	32.517	552.804,00
	Укупно ПО – курирске услуге	2.710.903	40.652.753,59
3.	„DHS express media“ д. о. о. Сарајево	12.978.884	374.238,00
	„Info Media Group“ д. о. о. Сарајево	1.226.325	116.674,00
	„MHS“ д. о. о. Сарајево	22.693.600	408.467,71
	Укупно ПО – директна пошта	36.898.809	899.379,71
	УКУПНО (1 + 2 + 3)	125.199.822	190.286.543,84

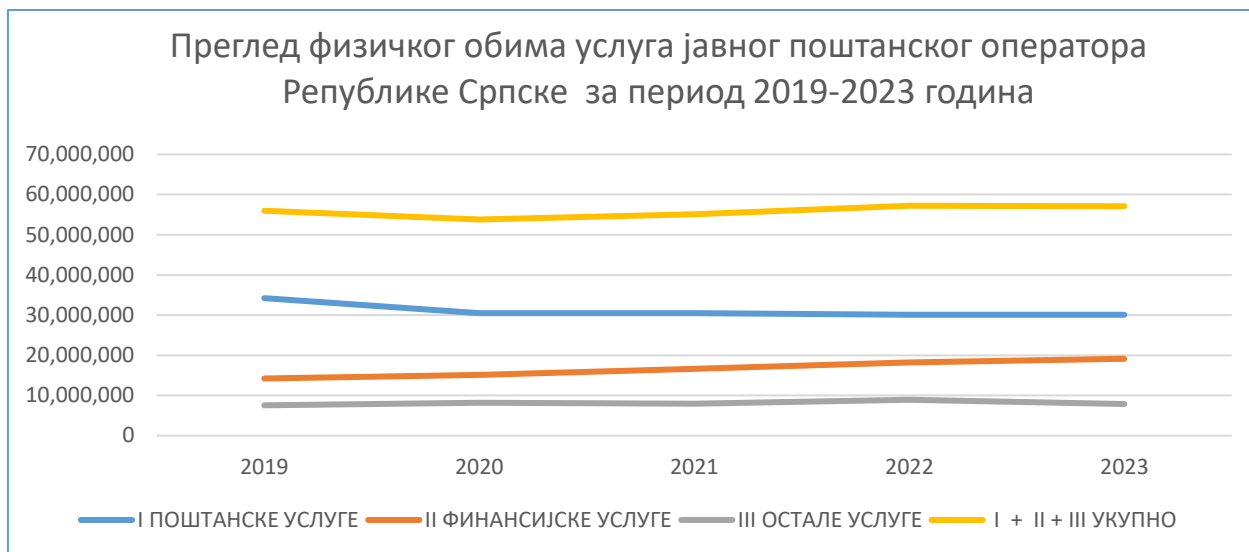
Извор: Извјештај о раду Агенције за поштански саобраћај БиХ за 2024. годину

Услови на свјетском и домаћем тржишту поштанских услуга брзо се мијењају, а многе услуге карактерише брзина преноса, начин пружања услуге и гаранција и све сложенији захтјеви корисника којима се поштански оператер треба брзо прилагодити, имати одговор за сваку насталу ситуацију унутар компаније и окружења, те понудити услугу која ће задовољити потребе тржишта и корисника.

Табела 4. Преглед физичког обима услуга јавног поштанског оператера Републике Српске за период 2019–2023. година.

РЕД. БР.	ВРСТА УСЛУГЕ	2019. год.	2020. год.	2021. год.	2022. год.	2023. год.
I	ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ	48.438.914	30.509.678	30.503.141	30.082.520	30.081.328
II	ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ	14.219.240	15.138.551	16.606.081	18.211.842	19.129.148
III	ОСТАЛЕ УСЛУГЕ	7.539.262	8.148.846	7.960.777	8.918.436	7.868.211
	УКУПНО I + II + III	55.978.176	53.797.075	55.069.999	57.212.798	57.078.687

Извор: Извјештај о раду Пошта Српске 2019–2023. године

Слика 1: Физички обим услуга јавног поштанског оператора Републике Српске

Нове околности и захтјеви на тржишту, појављивање више оператора, обавезују пружаоце поштанских услуга на висок степен квалитета, као и на цјеловито прилагођавање технологије које захтијева поштанско тржиште, отклањање уских грла у систему, сагледавања и отклањана пропуста, обучености запослених, као и техничко-технолошке опремљености.

Додатну активност поштанских оператора потребно је усмјеравати ка спровођењу мјера за спречавање прања новца и финансирање тероризма, као и ради смањења нелегалне трговине путем поштанске мреже.

2.1.6. Квалитет услуга и примјена стандарда

Усклађивање с поштанским директивама и либерализација поштанског тржишта доводи до притиска на повећање квалитета обављања поштанских услуга.

Универзалне услуге које су од општег интереса за Републику Српску морају бити редовно и непрекидно доступне свакој физичкој и правној особи на цијелој територији без дискриминације и под једнаким условима.

Агенција за поштански саобраћај БиХ прописује параметре квалитета брзине преноса поштанских пошиљака на подручју Босне и Херцеговине. Не постоје посебно одређени параметри брзине преноса за подручја јавних поштанских оператора.

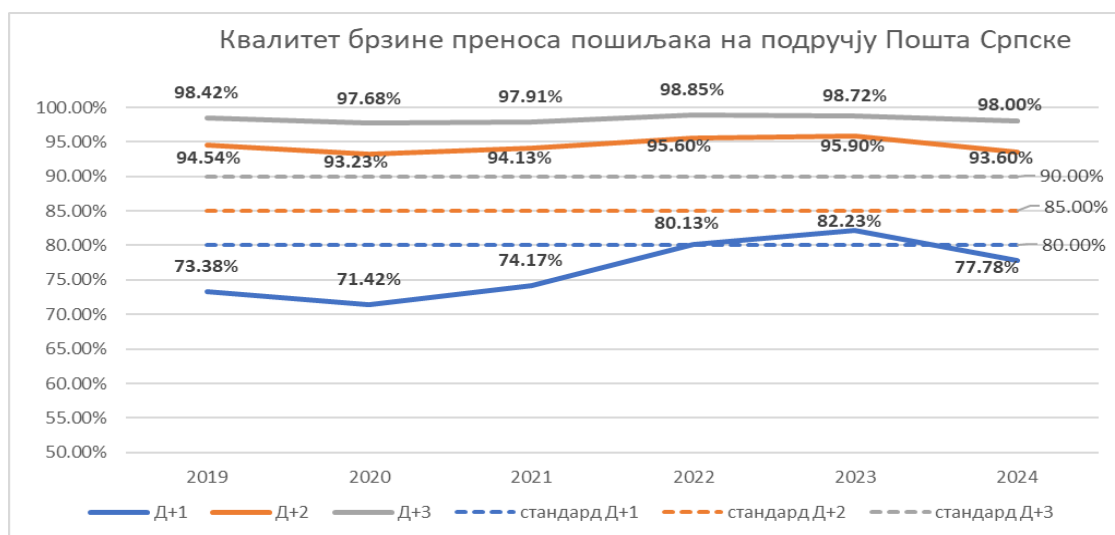
У вршењу универзалних поштанских услуга оператер је дужан осигурати пренос 80% поштанских пошиљака у року од једног радног дана (Д + 1), 85% поштанских пошиљака у року два радна дана (Д + 2), односно 90% поштанских пошиљака у року три радна дана (Д + 3).

У међународном поштанском саобраћају оператер је дужан задовољити критеријум преноса у складу са стандардима Свјетског поштанског савеза.

Табела 5. Квалитет преноса на подручју јавног поштанског оператера Пошта Српске

Квалитет брзине преноса на подручју Пошта Српске за период 2019–2024.			
	Д + 1	Д + 2	Д + 3
2019.	73.38%	94.54%	98.42%
2020.	71.42%	93.23%	97.68%
2021.	74.17%	94.13%	97.91%
2022.	80.13%	95.60%	98.85%
2023.	82.23%	95.90%	98.72%
2024.	77.78%	93.60%	98.00%

Извор: Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске, Поште Српске

Слика 2: Квалитет брзине преноса поштиљака на подручју јавног поштанског оператера Пошта Српске (Извор: Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске, Поште Српске)

У периоду 2019–2024. године, јавни поштански оператер Поште Српске имао је варијације када је у питању квалитет брзине преноса поштанских поштиљака од 71,42% у

2020. години, до 80,13% у 2022. и 82,23% у 2023. години у којима је дјелимично задовољен стандард у вршењу универзалне услуге.

Са државама чланицама Европске уније треба тежити циљном квалитету вршења универзалних поштанских услуга којима се обезбјеђује пренос просјечно 85% писмоносних поштиљака у највише три радна дана и 97% писмоносних поштиљака у највише пет радних дана, при чему прописане вриједности треба примјењивати од уласка Босне и Херцеговине у Европску унију и нестанка граничне контроле.

Гледајући интересе корисника услуга, примјена европских норми осигурава повјерење и доступност у свеевропску универзалну поштанску услугу.

Европски стандарди квалитета у поштанском саобраћају су:

1. EN 13850 – Мјерење времена преноса појединачне приоритетне поштиљке од пријема до уручења,

2. EN 14508 – Мјерење времена преноса појединачне неприоритетне поштиљке од пријема до уручења,

3. EN 14012 – Мјерење броја рекламација и накнада штете.

Јавни поштански оператор у Републици Српској који је у обавези пружања универзалне услуге дужан је примјењивати норме европских стандарда квалитета у поштанском саобраћају када буду прописани законским и подзаконским рјешењима. Резултати квалитета од изузетног су значаја, јер непрестано потичу пружаоца универзалних поштанских услуга на прилагођавање пословних процеса, с циљем унапређења универзалних поштанских услуга.

2.2. Стратешко фокусирање

2.2.1. SWOT анализа

Синтеза кључних налаза ситуационе анализе дата је у наставку у виду прегледа снага/предности и слабости/недостатака, када се узме у обзир досадашње стање. Уз снаге и слабости, дат је и преглед главних прилика/могућности и пријетњи, идентификованих на основу процјене стања и трендова околних фактора и будућих очекивања. Заједно, ова четири прегледа чине SWOT анализу.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Развијена поштанска мрежа ЈПО; ✓ Дјелимично либерализовано тржиште поштанских услуга; ✓ Континуиран пораст броја пакетских поштиљака као посљедица раста и потражње е-трговине; ✓ Искуство и традиција поштанске дјелатности у Републици Српској; 	<ul style="list-style-type: none"> × Велики трошкови пружања универзалне поштанске услуге у руралним подручјима; × Недостатак модерног поштанско-логистичког центра; × Високо учешће трошкова радне снаге у укупним трошковима; × Оперативност процедура повезаних са методологијом трошковог рачуноводства и израчунавања нето трошка;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Спремност пружаоца поштанских услуга да спроводе нове услуге и савремена технолошка рјешења; ✓ Погодан географски положај; ✓ Дobar распоред урбаних центара; ✓ Директна граница са ЕУ; ✓ Успостављени специјални односи са Републиком Србијом; ✓ Зелена економија нуди нове пословне могућности; ✓ Економски раст као подстицај развоја поштанских услуга. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Високи трошкови одржавања инфраструктуре; ✗ Недостатак финансијских средстава за инвестирање; ✗ Недовољно развијен ниво заштите потрошача и квалитета уручења; ✗ Непостојање независног праћења квалитета свих пружалаца услуга; ✗ Политичко неслагање у Босни и Херцеговини; ✗ Блокада средстава из ЕУ фондова неиспуњавања услова из процеса ЕУ интеграција; ✗ Смањена куповна моћ становништва.
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> 🕒 Смањење трошкова пословања кроз увођење нових технологија и аутоматизације процеса у производњи, дистрибуцији и логистици; 🕒 Ширење услуга на регион; 🕒 Потенцијално коришћење Европских фондова; 🕒 Развој логистичких услуга; 🕒 Оптимизација трошкова пословања кроз увођење нових технологија и аутоматизације процеса у производњи, дистрибуцији и логистици. 	<ul style="list-style-type: none"> 🕒 Прелазак привредних субјеката на електронску доставу; 🕒 Нелегална трговина; 🕒 Смањење потражње за писмоноским услугама; 🕒 Недовољна обученост особља за изазове у будућности; 🕒 Одлив високообразованих кадрова из земље; 🕒 Неповољна демографска структура становништва; 🕒 Слаба информисаност корисника за услуге повезане са е-трговином.

2.2.2. Стратешки фокуси

Поштанске услуге усљед динамике на тржиштима постају дио окружења које се брзо мијења, а улога поштанских услуга на самом тржишту се повећава. Либерализација тржишта довела је до трансформације поштанских предузећа, повећања конкуренције, активирање приватних оператера вођених комерцијалним принципима са фокусом на већа поштанска тржишта. Дефинисање стратешког фокуса представља корак у изради стратешке платформе и усмјеравање будућег развоја поштанског саобраћаја, а огледа се у сљедећем:

Стратешки фокус 1: Одрживост универзалне поштанске услуге, у складу са друштвеним, економским и технолошким окружењем.

Универзална поштанска услуга је услуга од општег јавног интереса, представља скуп поштанских услуга које се обављају у континуитету, у оквиру прописаног квалитета и стандарда, по приступачним цијенама и једнаким условима за све кориснике. Универзална услуга мора бити доступна свакој физичких и правној особи, без дискриминације, са одређеном степеном квалитете, на цијелом подручју и по прихватљивим цијенама.

Обезбјеђење одрживости универзалне услуге широм земље је један од фокуса како би се омогућило даваоцу услуге да ефикасније дође до корисника у удаљеним подручјима. Правна регулатива директно или индиректно утиче на развој поштанских услуга, а самим тим и на универзалну поштанску услугу, те је врло важно на адекватан начин регулисати и поставити норме за подржавање услуге која је од посебног значаја за становништво.

Стратешки фокус 2 : Дигитална трансформација и модернизација постојећих и развој нових услуга заснованих на координацији поштанских и електронских услуга.

Развој нових и унапређење постојећих услуга у складу са потребама корисника, модернизација, стварање ефикасне модерне мреже и технологија су правци даљег развоја поштанског саобраћаја. Технолошка иновација и оптимизација инфраструктуре са посебним нагласком на е-трговину је правац развоја и модернизације са циљем повећања продуктивности и способности прилагођавања новим тржишним условима.

Значај дигиталних рјешења за унапређење услуга представљају подстицај за одрживи и инклузивни развој јер приближавају услуге грађанима, под условом да имају приступ интернету и да су дигитално писмени. Развој дигиталних платформи и аутоматизација услуга има изузетан значај за пружаоца услуга, а кроз развојне пројекте и подстицаје дигитализације привреде у Републици Српској, уважавајући Уредбу о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа.

У посљедње вријеме присутан је тренд замјене традиционалних поштанских услуга електронским (е-поштанским) услугама које дају могућност за једноставније праћење пошиљака, наручивање услуга, једноставнију и бржу комуникацију пружалаца услуга и корисника, аутоматизацију процеса и управљање логистичким процесима за сортирање пошиљака, како би се створили услови за унапређење постојећих и креирање нових сервиса. На овај начин се стварају услови за већу поузданост прераде и аутоматизовано сортирања у функцији бољих и ефикаснијих експлоатационих процеса сортирања, претовара, транспорта, складиштења, комисионирања и других комерцијалних тржишних захтјева, на пројектованом нивоу квалитета услуга. Осигурањем да се поштански оператор на тржишту позиционира као провајдер логистичких услуга и дигиталних платформи кроз континуиране напоре за модернизацију постојећих и увођење нових услуга осигурава правац развоја поштанског саобраћаја ових простора.

2.2.3. Визија развоја

Република Српска ће подстицати даљи развој доступних, поузданих, ефикасних и приступачних поштанских услуга, са посебним акцентом на област универзалне поштанске услуге и омогућити комуникацију свим грађанима на читавој територији Републике Српске уз развој поштанских услуга у дигиталном окружењу. Уз осигурање одрживости и квалитете универзалне поштанске услуге, модернизације постојећих и развој нових услуга неопходно је подстицати развој е-поштанске услуге и дигитализацију процеса.

2.2.4. Стратешки циљеви са индикаторима

На основу дефинисаних стратешких фокуса и предложене визије развоја утврђују се следећи стратешки циљеви Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Српској (2026–2033. године):

1. Унапређење институционалног и правног оквира за развој поштанских услуга;
2. Осигурање економски одрживе универзалне поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва;
3. Развој нових поштанских услуга у Републици Српској.

Табела 5. Индикатори (утицаја) реализације стратешких циљева

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
Унапређење институционалног и правног оквира за развој поштанских услуга	Законодавство Републике Српске у области поштанских услуга усклађено са директивама ЕУ	НЕ	ДА
	Спроведене активности истраживања о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској	НЕ	ДА
4.			
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
Осигурање економски одрживе универзалне поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва	Процент повећања обима поштанских услуга	1%	10%
	Процент повећања квалитета универзалне услуге у Републици Српској	0%	10%
	Формиран поштанско-логистички центар јавног поштанског оператера	НЕ	ДА
5.			
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
Развој нових поштанских услуга у Републици Српској	Процент нових услуга	0%	10%
	Процент дигитализованих и аутоматизованих услуга	5%	10%

* Циљна вриједност односи се на период трајања стратегије

Први стратешки циљ се односи на континуиран рад на унапређењу правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процесе унапређења и развоја поштанских услуга у Републици Српској, као и на одржавање адекватне и ефикасне инфраструктуре на локалном и републичком нивоу која ствара услове и могућности за унапређење и развој поштанских услуга.

Битно је истаћи да се правна регулатива у Републици Српској континуирано мијења и прилагођава, те постоји потреба да се ти процеси редовно прате, да се врши интервенција у процесима њихове израде да не би одређене регулативе доносиле законска рјешења која негативно утичу на унапређење и развој поштанских услуга у Републици Српској.

У процесу унапређења правне регулативе и њеног усклађивања са законодавством ЕУ, неопходно је спријечити централизацију кључних тржишних механизма и пренос надлежности са ентитетског на државни ниво. Имајући у виду да у складу са Дејтонским споразумом поштанске услуге спадају у надлежност ентитета, редефинисање улога заинтересованих страна на начин да се ентитетима осигурају шира овлашћења имало би позитивне ефекте на даљи развој тржишта поштанских услуга Републике Српске. Такође, могуће је размотрити и преузимање регулаторних функција на нивоу Републике Српске, што је у складу са Европским поштанским директивама које предвиђају могућност рада више регулаторних тијела у једној земљи.

Поштанска мрежа Републике Српске такође треба да буде у фокусу унапређења регулаторног оквира уз могуће преиспитивање система поштанске нумерације као једног од њених најважнијих елемената који има директан утицај на квалитет поштанских услуга. Нормативноправно дефинисање поштанске мреже Републике Српске представља битан предуслов равноправности ЈПО на међународном плану, која је важећим законским рјешењем на државном нивоу и прописана, али је у досадашњој пракси долазило до њеног нарушавања.

Други стратешки циљ се односи на обезбјеђење економски одрживе универзалне поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва кроз дугорочну стабилност пословања ЈПО. ЈПО је у стању да обезбиједи квалитетну, поуздану и доступну универзалну поштанску услугу на цијелој територији Републике Српске, из чега слиједи да је стабилност пословања ЈПО од велике важности за нормално одвијање поштанског саобраћаја као незамјењиве компоненте модерне економије и важног предуслова привредног раста и равномјерног развоја свих крајева Републике Српске.

Како би се обезбиједила дугорочна стабилност пословања ЈПО потребно је:

- Појачати рад инспекцијских органа;
- Законска рјешења и други прописи донесени на нивоу БиХ треба да буду оквирног карактера, без преноса надлежности, имајући у виду да је нормативноправно регулисање поштанског саобраћаја у надлежности ентитета;
- Иницирати измјене прописа које би ЈПО омогућиле да буде директни учесник у пословима платног промета и другим финансијским услугама;
- Иницирати доношење или измјене прописа које би ЈПО омогућиле да буде овлашћени посредник у електронској кореспонденцији и другим облицима електронске комуникације у којима је неопходно постојање тзв. треће неутралне стране, односно посредника;

- У будућим околностима све веће информатизације друштва задржати улогу ЈПО као централног посредника у комуникацији становништва, привредних субјеката и републичких институција, кроз препознавање потенцијала ЈПО (информациони систем са високим степеном аутоматизације пошта, физичко покривање цјелокупне територије Републике Српске, хибридна пошта, хало центар) и њихово коришћење за пројекте од стратешког интереса за Републику Српску (нпр. е-управа).

Трећи стратешки циљ се односи на развој нових поштанских услуга у Републици Српској. Корисници поштанских услуга очекују да поштанске услуге буду приступачне, поуздане и квалитетне и да у што већој мјери задовољавају растуће индивидуалне корисничке потребе. Развој нових поштанских услуга очекује се кроз мултисекторски приступ који подразумијева синергију са информационо-комуникационим технологијама и саобраћајном инфраструктуром. Потребно је осигурати да поштански оператер буде генератор поштанског логистичког сервиса за мала и средња предузећа, те се на тржишту позиционира као провајдер логистичких услуга (транспорт, шпедиција, складиштење, претовар, дистрибуција и сл.) и напредних дигиталних рјешења као што су онлајн платформе за електронску трговину, дигитални потпис, коришћење алата базираних на вјештачкој интелигенцији и слично.

У оквиру стратешког развоја поштанских услуга у Републици Српској, потребно је усмјерити напоре на континуирану иновацију постојећих услуга и развој нових, које ће задовољити растуће потребе тржишта и корисника. Постизање конкурентске предности на тржишту поштанских услуга захтијева улагање у нове технологије, унапређење инфраструктуре, као и развој услуга које омогућавају бржу, ефикаснију и сигурнију доставу.

Потребно је подстицати одрживу доставу која подразумијева већи број приступних тачака доставе изван домаћинства (енгл. Out of Home Delivery). У вези са доставом на адресу, већина оператора у земљама Европске уније користи пакетомате за преузимање пакета, док мањи број њих користи аутоматизована возила и дронове и то прије свега због ограничавајуће законске регулативе. У вези с тим, очекује се оптимизација трошкова доставе кроз успостављање приступних тачака за испоруку пошиљака, успостављање пакетомата и развој других флексибилних модела доставе.

3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ

Приоритети представљају кључна подручја дјеловања у наредном стратешком периоду. Заснивају се на дефинисаним стратешким фокусима, а заједно са мјерама које обухватају, пресудно доприносе остваривању стратешких циљева.

Преглед приоритета по стратешким циљевима приказан је у сљедећој табели:

Табела 6: Преглед приоритета по стратешким циљевима

Стратешки циљеви	Приоритети
1. Унапређење институционалног и правног оквира за развој поштанских услуга	1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процес развоја поштанских услуга у Републици Српској; 1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности;
2. Осигурање економски одрживе универзалне поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва	2.1. Дугорочна стабилност пословања ЈПО; 2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра; 2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту;
3. Развој нових поштанских услуга у Републици Српској	3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења; 3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга.

3.1. Преглед приоритета и мјера за 1. стратешки циљ

У овом дијелу су табеларно приказани и сажето описани приоритети и мјере за први стратешки циљ, са припадајућим индикаторима. За индикаторе је дефинисано полазно стање, гдје је то било могуће на основу расположивих података, као и циљно стање. Притом се ради о индикаторима крајњег резултата (*outcome*) у случају приоритета и индикаторима резултата мјера (*output*) у случају мјера.

У оквиру првог стратешког циља планирана су два приоритета који ће у значајној мјери дати допринос развоју поштанских услуга. У пракси је уочен проблем који се односи на усклађеност одређених прописа, те је битно истаћи да се правна регулатива у Републици Српској континуирано мијења и прилагођава и да постоји потреба да се ти процеси редовно прате, те врши интервенција у процесима њихове израде да не би одређене регулативе доносиле законска рјешења која негативно утичу на унапређење и развој поштанских услуга у Републици Српској.

Табела 7: Преглед приоритета и мјера за 1. стратешки циљ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 Приоритети	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
	Број анализираних прописа који се на директан или	0	6

1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процес развоја поштанских услуга у Републици Српској	индиректан начин односе на поштанске услуге		
	Број упућених приједлога за измјену прописа који се односе на поштанске услуге	0	3
	Број извршених инспекцијских надзора	22	150
	Анализа потреба корисника поштанских услуга	Не	Да
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
<p>1.1.1. Анализа правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга, покретање иницијатива, те учествовање у активностима измјена и допуна закона и подзаконских аката у Републици Српској</p> <p>1.1.2. Праћење спровођења Закона о поштанским услугама Републике Српске</p>			
1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности	Број одржаних радионица и састанака између поштанских оператера у региону;	0	5
	Организоване радионице/обука СЕФТА чланица везано за унапређење прекограничне доставе пакета	Не	Да
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
<p>1.2.1. Спровођење Уредбе о прекограничној достави пакета у домаће законодавство и сарадња са СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета</p> <p>1.2.2. Сарадња са поштанским оператерима у региону кроз подстицање и јачање сарадње и размјену искустава.</p>			

3.1.1. Преглед мјера за приоритет 1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процесе развоја поштанских услуга у Републици Српској

Мјера 1.1.1. Анализа правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга и покретање иницијатива, предлагање рјешења и учествовање у активностима измјена и допуна закона и подзаконских аката у Републици Српској.

Неопходно је континуирано анализирати правне прописе који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга, као и иницирати упућивање иницијатива и заговарање за њихову реализацију. Такође, неопходно је учествовати у њиховој реализацији.

С циљем очувања надлежности и унапређења функционисања поштанског саобраћаја потребно је успоставити механизме заштите од регулаторних и свих других иницијатива које могу имати негативан утицај на тржиште поштанских услуга Републике Српске.

Мјера 1.1.2. Праћење спровођења Закона о поштанским услугама Републике Српске.

Да би се у потпуности примјењивао Закон о поштанским услугама Републике Српске, неопходан је инспекцијски надзор примјене закона, као и истраживање о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској.

3.1.2. Преглед мјера за приоритет 1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности;

Мјера 1.2.1. Спровођење Уредбе о прекограничној достави пакета у домаће законодавство и сарадња са СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета

У оквиру ове мјере неопходно је у домаће законодавство инкорпорирати одредбе Уредбе о прекограничној достави пакета, а самим тим интензивирати сарадњу са СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета.

Посебан интерес за Републику Српску и поштанског оператора има сарадња са СЕФТА чланицама кроз подстицање сарадње и размјену искустава, а са освртом на доставу пакета. Сарадња са СЕФТА чланицама отвара могућности прекограничне размјене пакета прилагођавајући се и уважавајући уредбе из ове области.

Мјера 1.2.2. Сарадња са поштанским оператерима у региону кроз подстицање и јачање сарадње и размјену искустава.

У оквиру ове мјере неопходно је интензивирати сарадњу са поштанским оператерима у региону како би се унапредио прекогранични развој поштанских услуга. Прекогранични поштански саобраћај и међународна сарадња су од посебне важности за пружаоца поштанских услуга који се одгледају у стварању услова за прекограничне размјене поштанских пошиљака, сарадња са међународним организацијама ради обезбјеђења приступа развојним пројектима, размјени поштанских експерата и учешћа у пројектима реформи поштанског сектора. Циљ прекограничне сарадње је стварање услова и отварање могућности за даљи развој овог сектора кроз нове пројекте и приступ програмима и фондовима у међународним токовима.

3.2. Преглед приоритета и мјера за 2. стратешки циљ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 Приоритети	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
2.1. Дугорочна стабилност пословања ЈПО	Процент повећања обима по врсти услуге; Процент повећања квалитета по врсти услуге;	1% 0%	10% 10%
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
<p>2.1.1. Проширење обима услуга је једна од мјера која ће допринијети дугорочној стабилности у пословању ЈПО будући да на директан начин утиче не повећање прихода, као и доступност исте корисницима поштанских услуга, што подразумијева константно ангажовање свих актера у процесу обезбјеђивања одрживости универзалне услуге.</p> <p>2.1.2. Повећање квалитете универзалне услуге подразумијева пружање услуге одређеног степена квалитета, односно у складу са нормама ЕУ, уважавајући захтјеве и интересе корисника услуга;</p>			
2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра	Реконструисани објекти за формирање поштанско-логистичког центра Број набављених машина и опреме за потребе сортинг центра	Не 0	Да 3
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
<p>2.2.1. Реконструкција и адаптација објекта за формирање поштанско логистичког центра је прва мјера у оквиру овог приоритета подразумијева реконструкцију и адаптацију објекта намијењеног за формирање поштанско логистичког центра ЈПО;</p> <p>2.2.2. Набавка машина и опремање сортинг центра, које су неопходне за потпуно успостављање поштанско логистичког центра, уз опрему за мјерење квалитета преноса пошиљака;</p>			
2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту	Број спроведених едукација службеника поштанских оператера који су задужени за увођење нових технологија; Број спроведених едукација службеника поштанских оператера који раде на	1 1	3 3

	пословима откривања недопуштених пошиљака		
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
2.3.1. Подстицање сталне едукације ради осигурања професионалности приликом увођења нових технологија и услуга као прва мјера у оквиру развоја знања и вјештина учесника на поштанском тржишту			
2.3.2. Унапређење људских капацитета за детекцију недопуштених средстава кроз спровођење едукација.			

3.2.1 Преглед мјера за приоритет 2.1. Дугорочна стабилност пословања јавног поштанског оператера

Мјера 2.1.1. Проширење обима услуга као мјера у оквиру приоритета који се односи на дугорочну стабилност у пословању јавног поштанског оператера допринијеће повећању прихода.

Неопходно је изанализирати стварну потребу корисника услуга и понудити услуге које ће осигурати да поштански оператер буде генератор поштанског логистичког сервиса за мала и средња предузећа, те се на тржишту позиционира као провајдер логистичких услуга (транспорт, шпедиција, складиштење, претовар, дистрибуција и сл.) и напредних дигиталних рјешења као што су онлајн платформе за електронску трговину, дигитални потпис, коришћење алата базираних на вјештачкој интелигенцији итд.

Мјера 2.1.2. Посебан интерес за Републику Српску има несметано пружање универзалне услуге одређеног квалитета као и доступност исте корисницима поштанских услуга, што подразумијева константно ангажовање свих актера у процесу обезбјеђења одрживости универзалне услуге.

Квалитета пружања универзалне услуге подразумијева пружање услуге одређеног степена квалитета, односно уважавајући норме ЕУ, уважавајући захтјеве и интересе корисника услуга, примјена европских норми осигурава повјерење и доступност у европску универзалну поштанску услугу у вези са остваривањем одређеног степена квалитете пружања поштанске услуге. Неопходно је у оквиру доступних алата пратити степен квалитете пружања услуге у складу са прописаним нормама ЕУ.

3.2.2. Преглед мјера за приоритет 2.2. Успостављање поштанско логистичког центра

Мјера 2.2.1. Прва мјера у оквиру овог приоритета била би реконструкција и адаптација објекта намијењеног за формирање поштанско логистичког центра јавног поштанског оператера. Растући захтјеви тржишта са посебним освртом на домен интернет трговине и брзе доставе траже одговоре пружаоца услуга на изазове модерног тржишта. Инфраструктура која би значајно унаприједила поштанске и логистичке услуге, посебно

сегменте брзе доставе, тако да се пошиљка што прије заприми, преради и отпреми – захтијева формирање модерног поштанског логистичког центра. На тај начин се стварају услови за бољу организацију, повећање поузданости прераде и аутоматизовано сортирање у функцији бољих и ефикаснијих експлоатационих процеса сортирања, претовара, транспорта, складиштења, комисионирања и других комерцијалних тржишних захтјева.

Мјера 2.2.2. Друга мјера у оквиру овог приоритета била би набавка машина и опремање сортинг центра. Опремање логистичког центра машинама које у великој мјери помажу разврставање и сортирање пошиљака, повезивање и аутоматизацију процеса уз коришћење савремених техничко технолошких рјешења. Такође, потребно је имати у виду и набавку опреме за мјерење квалитета преноса пошиљака у овом објекту.

3.2.3. Преглед мјера за приоритет 2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту

Мјера 2.3.1. Једна од мјера за остварење приоритета односи се на подстицање сталне едукације ради осигурања професионалности приликом увођења нових технологија и услуга као прва мјера у оквиру развоја знања и вјештина учесника на поштанском тржишту.

Мјера 2.3.2. Друга мјера у оквиру приоритета односи се на унапређење људских капацитета за детекцију недопуштених средстава кроз спровођење едукација.

3.3. Преглед приоритета и мјера за 3. стратешки циљ

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 Приоритети	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења	Процент услуга е-трговине	5%	30%
	Процент рекламација који се односи на услуге е-трговине	5%	0,5%
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА			
3.1.1. Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија,			
3.1.2. Континуирано промовисање поштанских услуга			
3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга	Процент дигитализованих трансакција	10%	40%
	Процент аутоматизованих пословних процеса	10%	30%
	Процент повећања брзине и ефикасности сортирања пошиљака	10%	30%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРИОРИТЕТА

- 3.2.1. Развијање и имплементација дигиталних платформи.
- 3.2.2. Аутоматизација пословних процеса и имплементација напредних технологија за праћење пошиљака у реалном времену RFID (*Radio Frequency Identification*), GPS и IoT (*Internet of Things*).
- 3.2.3. Унапређење система за е-плаћање и дигиталне трансакције.

3.3.1. Преглед мјера за приоритет 3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења

Мјера 3.1.1. Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија

Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија са нагласком на вјештачку интелигенцију и овладавање информационом технологијама на којима је базиран рад платформи за електронску трговину, електронски потпис и друго, допринијеће одговору на потребе тржишта и корисника за новим услугама.

Постојеће услуге које пружају ЈПО и ПО потребно је прилагодити новим тржишним условима у правцу модернизације услуга и примјене технологија за унапређење постојећих услуга. Размјена робе на глобалном нивоу ослања се на онлајн куповину и ствара обавезу пружаоцу услуге да обезбиједи све неопходно за обављање те услуге (електронска опремљеност, логистика, простор, надзор). Циљ је повећати ефикасност и квалитет услуга.

Мјера 3.1.2. Континуирано промовисање нових поштанских услуга

Континуирано промовисање нових поштанских услуга подразумијева подизање свијести о могућностима поштанске инфраструктуре за приступ напредним дигиталним рјешењима и организовање едукативних програма и кампања. Маркетиншке могућности дају простора за упознавање корисника са новом услугом, њезиним условима коришћења и погодностима које се пружају корисницима за рјешавање њихових потреба и захтјева.

3.3.2. Преглед мјера за приоритет 3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга

Мјера 3.2.1. Развијање и имплементација дигиталних платформи

Развијање и имплементација дигиталних платформи за кориснике како би се осигурао ефикаснији приступ услугама путем мобилних апликација, веб-сајтова и других дигиталних алата. Потребно је развијати корисничке апликације и онлајн платформе за једноставније праћење пошиљака, наручивање услуга, плаћање и комуникацију са корисницима путем дигиталних канала. На овај начин ће се омогућити бржи, лакши и ефикаснији приступ услугама путем мобилних апликација, веб-сајтова и других дигиталних алата.

Мјера 3.2.2. Аутоматизација пословних процеса и имплементација напредних технологија за праћење пошиљака у реалном времену RFID (*Radio Frequency Identification*), GPS и IoT (*Internet of Things*)

Аутоматизација пословних процеса, сортирања пошиљака и управљања логистичким процесима за сортирање и дистрибуцију, аутоматизација складиштења, имплементација напредних технологија за праћење пошиљака у реалном времену RFID (*Radio Frequency Identification*), GPS и IoT (*Internet of Things*). Имплементирати аутоматизоване системе за сортирање пошиљака користећи роботске системе и AI технологију, као и паметне системе за оптимизацију логистичких рута.

Мјера 3.2.3. Унапређење система за е-плаћање и дигиталне трансакције

Развити и имплементирати сигурна е-плаћања, укључујући мобилна плаћања, дигиталне новчанике, као и интеграцију са банкама и другим платним системима. То ће обезбиједити брз, сигуран и једноставан начин за кориснике да плаћају поштанске услуге, чиме се смањује употреба готовине и олакшава трансакција. Увођење напредних система за оптимизацију доставних рута коришћењем вјештачке интелигенције (AI) и анализе података. Развити техничку инфраструктуру која омогућава интеграцију са популарним платформама за е-трговину (нпр. *Shopify, WooCommerce, Amazon*) и омогућити аутоматску синхронизацију наруџби, праћење статуса пошиљке и обавјештавање корисника о статусу доставе.

4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ

У оквиру Стратегије развоја поштанских услуга Републике Српске предвиђено је да се реализују три кључна стратешка пројекта. Ради се о интервенцијама од највећег значаја за остварење стратешких циљева. То су посебни пројекти који имају вишеструки ефекат на развој, њихово спровођење је основ за покретање других пројеката и њихови резултати доприносе остварењу стратешких приоритета и свеукупном развоју поштанских услуга Републике Српске.

Кључни стратешки пројекат 1.1.1.1. Усвајање законских и подзаконских аката усклађених са ЕУ регулаторним оквиром. Тај пројекат подразумева унапређење законодавног оквира и усвајање Закона о поштанским услугама Републике Српске који ће бити у потпуности усклађен са поштанским директивама: 97/67/ЕС, 2002/39/ЕС и 2008/6/ЕС. Тако би се подстакао даљи развој и конкурентност на тржишту поштанских услуга, уз обезбеђење ефикасних, поузданих и квалитетних поштанских услуга свим становницима Републике Српске, по приступачним цијенама путем одговарајућег регулаторног оквира. Поред Министарства саобраћаја и веза, у реализацију овог пројекта биће укључени Влада Републике Српске и Народна скупштина Републике Српске.

Кључни стратешки пројекат 2.1.1.1. Успостављање новог поштанско-логистичког центра. Тај пројекат подразумева изградњу и опремање поштанско-логистичког центра и спровођење аутоматизованих система за управљање складиштима, што омогућава бржу обраду и сортирање пошиљака, као и управљање логистичким центром. За реализацију тог

пројекта одређују се Влада Републике Српске, Министарство саобраћаја и веза, ЈПО и други субјекти.

Реализација овог пројекта, односно успостављање поштанско-логистичког центра ЈПО доведће до техничко-технолошке опремљености и спремности и стварање услова за унапређење логистичких услуга и представља корак ка модернизацији поштанских услуга, унапређењу логистике и подршци привреди. Овај пројекат даје одговор на растуће захтјеве тржишта, посебно у домену интернет трговине и брже доставе, ефикасности у транспорту и давање нових могућности привреди.

Укупна вриједност пројекта је процијењена на 19.000.000 КМ, од чега ће 53% бити за финансирање реконструкције и адаптације објекта намијењеног за формирање логистичког центра ЈПО, а 47% за набавку машина и средстава за опремање сортинг центра и опреме за мјерење квалитета преноса пошиљака у овом објекту.

Кључни стратешки пројекат 3.1.1.1. Континуирано промовисање нових поштанских услуга. Тај пројекат подразумијева подизање свијести у оквиру јавних институција, привредних субјеката и других заинтересованих страна у вези са могућностима које поштанска инфраструктура пружа за приступ напредним дигиталним рјешењима као што су електронски потпис, онлајн платформе и слично за унапређење пословања. За реализацију овог пројекта одређују се Министарство саобраћаја и веза, јавни поштански оператер, други поштански оператери и остали субјекти.

5. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Приоритет свих институција – актера за спровођење Стратегије, треба да буде остваривање стратешких циљева, приоритета и мјера, те обезбјеђење потребних средстава. Извори финансирања који стоје на располагању су: Буџет Републике Српске, намјенска средства међународних пројеката, донаторски програми и разни облици помоћи и слично. Међутим, треба нагласити да за реализацију одређених активности нису потребна додатна средства јер се спроводе у оквиру обављања редовних активности надлежних институција Републике Српске.

Економска оправданост Стратегије заснована је на активностима и мјерама које ће се предузимати с циљем пружања подршке одрживости, унапређењу и развоју поштанских услуга, као активности од општег интереса за Републику Српску којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва.

ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ВАЖЕЊА СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА					
Редни број и ознака	Структура финан сирања (у %)*	Укупно (КМ)	Буџет институције (КМ)	Остали извори	
				(КМ)	Назив потенцијалног извора
1. Унапређење институционалног и правног	1,17%	700.000	0	700.000	-

оквира за развој поштанских услуга					
1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процес развоја поштанских услуга у Републици Српској		0	0	0	-
1.1.1. Анализа правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга и покретање иницијатива, те учествовање у активностима измјена и допуна закона и подзаконских аката у Републици Српској		0	0	0	-
1.1.2. Праћење спровођења Закона о поштанским услугама Републике Српске		0	0	0	-
1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности		700.000	0	700.000	
1.2.1. Спровођење Уредбе о прекограничној достави пакета у домаће законодавство и сарадња за СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета		0	0	0	
1.2.2. Сарадња са поштанским оператерима у региону кроз подстицање и јачање сарадње и размјену искустава		700.000	0	700.000	
2. Осигурање економски одрживе универзалне поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва	48,58%	29.000.000	26.000.000	3.000.000	
2.1 Дугорочна стабилност пословања ЈПО		10.000.000	7.000.000	3.000.000	
2.1.1. Проширење обима услуга		4.000.000	4.000.000	-	
2.1.2. Квалитет пружања универзалне услуге		6.000.000	3.000.000	3.000.000	
2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра		19.000.000	19.000.000		

2.2.1. Реконструкција и адаптација објекта намијењеног за формирање поштанско-логистичког центра ЈПО		10.000.000	10.000.000		
2.2.2. Набавка машина и опремање сортинг центра		9.000.000	9.000.000		
2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту		0	0		
2.3.1. Подстицање сталне едукације ради осигурања професионалности приликом увођења нових технологија и услуга		0	0		
2.3.2. Унапређење људских капацитета за детекцију недопуштених средстава кроз спровођење едукација		0	0		
3. Развој нових поштанских услуга у Републици Српској	50,25%	30.000.000	0	30.000.000	
3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења		10.000.000	0	10.000.000	
3.1.1. Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија		8.500.000	0	8.500.000	
3.1.2. Континуирано промовисање поштанских услуга		1.500.000	0	1.500.000	
3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга		20.000.000	0	20.000.000	
3.2.1. Развијање и имплементација дигиталних платформи		12.500.000	0	12.500.000	
3.2.2. Аутоматизација пословних процеса и имплементација напредних технологија за праћење пошљака у реалном времену RFID (Radio Frequency Identification), GPS и IoT (Internet of Things)		6.500.000	0	6.500.000	

3.2.3. Унапређење система за е-плаћање и дигиталне трансакције		1.000.000	0	1.000.000	
Укупно из стратешког документа**	100%	59.700.000	26.000.000	33.700.000	
ПРЕГЛЕД ПО ИЗВОРИМА (износи у КМ и проценти)					
Буџетска средства	Кредитна средства		Средства ЕУ		Остале донације
26.000.000 КМ	КМ		КМ		33.700.000
43,55%	%		%		56,45%

* Структура учешћа финансирања (у %) приоритета и стратешких циљева у укупном износу финансирања стратешког документа.

** Структура финансирања по изворима финансирања.

6. МЕЋУСОБНА И УНУТРАШЊА УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

Међусобна и унутрашња усклађеност стратешког документа подразумева комплементарност са другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја, као и постојање јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета и стратешких циљева дефинисаних унутар самог стратешког документа. На нивоу заједничких институција БиХ нема усвојеног стратешког документа у области поштанских услуга, те се самим тим није могло ни вршити усклађивање ове стратегије у том дијелу.

Потребно је истаћи и то да су приликом израде Стратегије узете у разматрање и актуелне секторске стратегије у Републици Српској које су послужиле као подлога за дефинисање стратешких циљева, приоритета и мјера. То су сљедећи стратешки и плански документи: Стратегија развоја науке и технологије, високог образовања и информационог друштва у Републици Српској, Стратегија развоја малих и средњих предузећа, Стратегија заштите животне средине Републике Српске за период 2022–2032. године, Стратегија развоја туризма, Стратегија развоја трговине, Стратегија обуке запослених у републичким органима управе Републике Српске, Програм јавних инвестиција Републике Српске и Програм економских реформи.

6.1. Екстерна усклађеност

Под екстерном усклађеношћу подразумијева се комплементарност с другим стратешким документима, истог или вишег реда, односно са стратешким документима произашлим из процеса европских интеграција и међународно прихваћеним Глобалним циљевима одрживог развоја.

Преглед екстерне усклађености дат је у три дијела: усклађеност са међународним и европским оквиром, са оквиром за реализацију циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини и са другим секторским стратегијама у Републици Српској које су усвојене за наредни стратешки период.

Доношење Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Српској (2026–2033. године) планирано је Годишњим планом рада Министарства саобраћаја и веза за 2025. годину, као и средњорочним планом Министарства саобраћаја и веза 2024–2026. година и Акционим планом за реализацију Програма рада Владе Републике Српске за период од 2024. до 2026. године.

Текст Стратегије сачињен је у складу са Законом о стратешком планирању и управљању у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/21), Уредбом о стратешким документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21) и Уредбом о спроведеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 8/22).

6.1.1. Усклађеност са међународним оквиром

Споразум о стабилизацији и придруживању између Европске уније и БиХ је ступио на снагу 1. 6. 2015. године, а 15. 2. 2016. године БиХ је поднијела формални захтјев за чланство у Европској унији.

Стратешки и правни оквир којим је регулисано тржиште поштанских услуга у Европској унији чине три директиве. Директива 97/67/ЕС Европског парламента, која се још зове Прва поштанска директива, представља основни регулаторни оквир за поштанско тржиште. Она укључује мјере за гарантовање пружања универзалне услуге и утврђивање максималног обима резервисаних услуга које државе чланице могу да задрже за пружаоце универзалне услуге, са циљем већег отварања тржишта према конкуренцији и стварању унутрашњег поштанског тржишта.

Друга поштанска директива – Директива 2002/39/ЕС, подстиче либерализацију поштанског тржишта кроз постепено смањење резервисаних услуга, којој је крајњи циљ потпуни приступ свим сегментима тржишта поштанских услуга, свим заинтересованим и пословно способним даваоцима услуга.

Процес либерализације тржишта поштанских услуга заокружен је доношењем треће поштанске директиве 2008. године – Директива 2008/6/ЕС. Директиве су правно обавезујуће за чланице Европске уније, у смислу задатих норми које су одређене директивама. Оне нису директно примјенљиве, већ у одређеној мјери законодавац може и

мора одредити детаље спровођења директива путем спровођења у постојеће законске одредбе, које тиме постају усклађене са циљевима из директива.

Циљ Уредбе 2018/644 Европског парламента и савјета о услугама прекограничне доставе пакета јесте да се осигура да грађани и мала предузећа имају приступ цјеновно приступачним прекограничним услугама доставе пакета.

Поред Европске поштанске директиве, стратешки правци развоја сектора поштанског саобраћаја Републике Српске треба да узиму у обзир и одговарајуће стратешке документе на међународном нивоу од којих су најважнији:

- Поштанска стратегија Свјетског поштанског савеза,
- Регионални развојни план Свјетског поштанског савеза,
- Стратегија Пост Јуроп-а (Post Europ).

Добре праксе из наведених документа не треба да се примјењују у свом изворном облику, него их треба спроводити уз обавезно уважавање локалних специфичности које постоје у Републици Српској. Успостављање унутрашњег тржишта поштанских услуга у ЕУ, први пут је представљено 1988. године у документу Бијела књига о поштанским услугама. Сљедећи документ је била тзв. „Зелена књига“, која је донесена 1992. године и у којој се указивало на проблематику конкуренције на тржишту поштанских услуга, као и на неопходност обављања универзалне поштанске услуге. У овом документу је први пут указано да је потребно створити цјелокупан политичко-регулаторни оквир у области пружања поштанских услуга. У Зеленој књизи наглашена је потреба да се на националном нивоу пружа универзална поштанска услуга по приступачним цијенама, како би се заштитиле потребе корисника за поштанским услугама од могућих проблема који би могли настати у поступку либерализације тржишта поштанских услуга. Самим тим, овај документ представља главну прекретницу у развоју европског поштанског тржишта. Отварање тржишта није означено као циљ, већ као средство кроз које се постижу циљеви реформе.

Основни циљеви поштанске политике ЕУ су да:

- комплетира јединствено европско тржиште поштанских услуга;
- обезбиједи квалитетну универзалну поштанску услугу за све кориснике по повољним цијенама;
- побољша квалитет услуга и то прије свега у сегменту времена преноса поштанских пошиљака, као и у лакој приступу;
- обезбиједи правилну примјену законодавства ЕУ и предлаже неопходне промјене за испуњење тих циљева.

6.1.2. Усклађеност са секторским стратегијама у Републици Српској

Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Српској 2026–2033. године усклађена је са низом секторских стратегија које су припремљене и усвојене за наредни стратешки период, и то:

- Стратегија развоја науке и технологије, високог образовања и информационог друштва у Републици Српској за период 2023–2029. године,

- Политиком сектора поштанског саобраћаја Републике Српске од 2022. до 2026. године,
- Стратегија заштите животне средине Републике Српске.

6.2. Интерна усклађеност

Интерна усклађеност је осигурана кроз јасне и логичке хијерархијске везе између мјера, приоритета и стратешких циљева дефинисаних унутар документа. Логика интервенције је додатно осигурана путем одговарајућих индикатора, тако да индикатори на нивоу стратешких циљева изражавају утицај реализације одговарајућег циља на шире процесе и аспекте у Републици Српској, индикатори на нивоу приоритета крајњи резултат на циљну групу, односно подручје на које се односе, доприносећи остварењу стратешког циља, а индикатори на нивоу мјера очекиване резултате који ће се постићи реализацијом мјере, доприносећи тако остваривању приоритета. Стратешки пројекти доприносе реализацији мјера, приоритета и стратешких циљева у оквиру којих су планирани.

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Дефиниције и описи појмова спровођења, праћења, извјештавања и вредновања преузете су из Приручника за израду стратешких докумената у Републици Српској.

Спровођење стратешког документа врши се путем средњорочних и годишњих планова рада Министарства саобраћаја и веза. Приликом израде средњорочних планова рада, преузимају се релевантне мјере из стратешког документа с припадајућим индикаторима, као и полазне и циљне вриједности индикатора за сваку годину средњорочног (трогодишњег) периода. Мјере из стратешког документа уносе се у средњорочни план рада и за њих се дефинишу активности/пројекти чија реализација у трогодишњем периоду доприноси остварењу мјере, приоритета и стратешког циља из стратешког документа.

Годишњи план рада је спроведбени документ с активностима/пројектима који ће се предузимати на годишњем нивоу како би се реализовали програми из средњорочног плана рада, те оствариле мјере, приоритети и стратешки циљеви из стратешког документа.

Праћење подразумијева константно праћење, систематично и континуирано сакупљање, анализирање и коришћење података и показатеља у сврху мјерења напретка остваривања постављених циљева/приоритета/мјера, као и напретка у коришћењу расположивих средстава и предузимања одговарајућих активности с циљем евентуалних корекција. За успјешно успостављање и спровођење система праћења, релевантне организационе јединице у Министарству саобраћаја и веза треба да успоставе и редовно ажурирају електронске евиденције индикатора остварења стратешких циљева, приоритета и мјера из стратешког документа, те индикатора из годишњег плана рада. Те евиденције су основ за израду годишњег извјештаја о раду Министарства саобраћаја и веза и израду годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа.

Извјештавање се врши путем припреме неколико извјештаја. Годишњи извјештај о раду се припрема с циљем праћења спровођења планираних активности/пројеката и оцјене њиховог доприноса у остваривању програма (мјера) Министарства саобраћаја и веза. У годишњем извјештају о раду прецизно се наводи да ли су и у којој мјери извршене планиране активности из годишњих планова/програма рада, остварени очекивани резултати, планирана и утрошена средства за извршење активности, и за евентуално неизвршење, разлог за неизвршење или дјелимично извршење.

На основу увида у степен постигнуте имплементације, према извјештајима о раду, и поређења с постављеним индикаторима, могуће је вршити евентуалне корекције планираних мјера из стратешког документа уколико се покаже да оне не дају очекиване резултате.

Извјештај о спровођењу стратешког документа је спроведбени документ којим се на годишњем нивоу сагледавају општи развојни трендови, као и напредак у остварењу стратешких циљева. Извјештај о спровођењу стратешког документа ставља фокус на остварене резултате и утицај током његовог спровођења, за разлику од извјештаја о раду гдје је нагласак на активностима посматраног органа управе. У том смислу извјештаји о раду представљају основу за припрему извјештаја о спровођењу стратешког документа, што упућује на потребу временске усклађености израде тих извјештаја.

Вредновање је поступак којим се врши оцјењивање успјешности, дјелотворности, напретка и утицаја у фази израде стратешког документа и/или у току његовог спровођења, а на основу прикупљених и анализираних података и сазнања добијених кроз поступак редовног праћења и додатног прикупљања података у току процеса припреме.

8. ПРИЛОЗИ

8.1. ПРИЛОГ БРОЈ 1: САЖЕТИ ПРЕГЛЕД СТРАТЕГИЈЕ

Ознака стратешког циља	Назив	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатор стратешког циља	Полазна вриједност (2026)	Циљна вриједност (2033)
Стратешки циљ 1.	Унапређење институционалног и правног оквира за развој поштанских услуга	Процент упућених иницијатива и активности за реализацију иницијатива	100%	100%
		Спроведене активности истраживања о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	700.000	700.000
		Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
Приоритет 1.1.	Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава			

	процес развоја поштанских услуга у Републици Српској	Број анализираних прописа који се на директан или индиректан начин односе на поштанске услуге	0	6
		Број упућених приједлога за измјену прописа који се односе на поштанске услуге	0	3
		Број извршених инспекцијских надзора	22	150
		Анализа потреба корисника поштанских услуга	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	0	0
Мјера 1.1.1.	Анализа правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга и покретање иницијатива, те учествовање у активностима измјена и допуна закона и подзаконских аката у Републици Српској	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– учешће у радним групама за измјену прописа који имају утицај на развој поштанских услуга	НЕ	ДА
		– прихваћене иницијативе за измјену прописа	НЕ	ДА

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	0	0
Мјера 1.1.2.	Праћење спровођења Закона о поштанским услугама Републике Српске	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– број донесених рјешења од стране инспекцијских органа којим је утврђено да се поштанске услуге обављају у складу са законским прописима	11	100
		– спроведена активност истраживања о примјени прописа о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској	НЕ	ДА
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	0	0

Приоритет 1.2.	Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности	Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Број одржаних радионица и састанака између поштанских оператера у региону	0	5
		Организоване радионице/обуке СЕФТА чланица у вези са унапређењем прекограничне доставе пакета	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	700.000	700.000
Мјера 1.2.1.	Спровођење Уредбе о прекограничној достави пакета у домаће законодавство и сарадња са СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– усклађеност законских и подзаконских прописа Републике Српске са Уредбом о прекограничној достави пакета	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)

		0	0	0
Мјера 1.2.2.	Сарадња са поштанским оператерима у региону кроз подстицање и јачање сарадње и размјену искустава	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– закључени споразуми између поштанских оператера у региону	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		0	700.000	700.000

Ознака стратешког циља	Назив	Индикатори и финансијски извори		
Стратешки циљ 2.	Осигурање економски одрживе универзалне	Индикатор стратешког циља	Полазна вриједност (година)	Циљна вриједност (2031)

	поштанске услуге у складу са потребама грађана и друштва	Процент повећања обима поштанских услуга	1%	10%
		Процент повећања квалитета универзалне услуге у Републици Српској	0%	10%
		Формиран поштанско-логистички центар јавног поштанског оператора	НЕ	ДА
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		26.000.000	3.000.000	29.000.000
Приоритет 2.1.	Дугорочна стабилност пословања ЈПО	Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Процент повећања обима по врсти услуге	1%	10%
		Процент повећања квалитета по врсти услуге	0%	10%

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		7.000.000	3.000.000	10.000.000
Мјера 2.1.1.	Проширење обима услуга	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– повећан обим услуга брзе поште	3%	15%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		4.000.000	0	4.000.000
Мјера 2.1.2.	Повећање квалитета пружања универзалне услуге	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– успостављен степен квалитета пружања услуга у складу са стандардима ЕУ	НЕ	ДА
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)

		3.000.000	3.000.000	6.000.000
Приоритет 2.2.	Успостављање поштанско-логистичког центра	Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Број реконструисаних објеката за формирање поштанско-логистичког центра	-	1
		Број набављених машина за потребе сортинг центра	0	3
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		19.000.000	0	19.000.000
Мјера 2.2.1.	Реконструкција и адаптација објекта намијењеног за формирање логистичког центра ЈПО	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– ријешено питање власништва над објектом за потребе логистичког центра,	НЕ	ДА
		– завршена пројектна документација за поштанско-логистички центар ЈПО	НЕ	ДА
		– извршени инфраструктурни радови	НЕ	ДА

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		10.000.000	0	10.000.000
Мјера 2.2.2.	Набавка машина и опремање сортинг центра	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Број набављених машина и опреме за потребе сортинг центра	0	3
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		9.000.000	0	9.000.000
		Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
Приоритет 2.3.	Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту	Спроведена едукација службеника поштанских оператера који су задужени за увођење нових технологија	НЕ	ДА
		Спроведена едукација службеника поштанских оператера који раде на	НЕ	ДА

		пословима откривања недопуштених пошиљака		
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	0	0
Мјера 2.3.1.	Подстицање сталне едукације ради осигурања професионалности приликом увођења нових технологија и услуга	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– Службеници поштанских оператера обучени за увођење нових технологија	НЕ	ДА
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	0	0
Мјера 2.3.2.	Унапређење људских капацитета за детекцију недопуштених средстава кроз спровођење едукација	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– Процент откривених пошиљака које садрже опасну робу	0%	3%

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	0	0

Ознака стратешког циља	Назив	Индикатори и финансијски извори		
		Индикатор стратешког циља	Полазна вриједност (година)	Циљна вриједност (2031)
Стратешки циљ 3.	Развој нових поштанских услуга у Републици Српској	Процент нових услуга	0%	10%
		Процент дигитализованих и аутоматизованих услуга	5%	10%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)

		0	30.000.000	30.000.000
Приоритет 3.1.	Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења	Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Процент услуга е-трговине	5%	30%
		Процент рекламација које се односе на услуге е-трговине	5%	0,5%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	10.000.000	10.000.000
Мјера 3.1.1.	Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– успостављен дигитални асистент за пружање услуга корисницима	НЕ	ДА
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)

		0	8.500.000	8.500.000
Мјера 3.1.2.	Континуирано промовисање поштанских услуга	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– број промоција нове поштанске услуге	0	3
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	1.500.000	1.500.000
Приоритет 3.2.	Дигитализација и аутоматизација услуга	Индикатор приоритета	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		Процент дигитализованих трансакција	10%	40%
		Процент аутоматизованих пословних процеса	10%	30%
		Процент повећања брзине и ефикасности сортирања пошиљака	10%	30%

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	20.000.000	20.000.000
Мјера 3.2.1.	Развијање и имплементација дигиталних платформи	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– број мобилних и онлајн платформи	1	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	12.500.000	12.500.000
Мјера 3.2.2.	Аутоматизација пословних процеса и имплементација напредних технологија за праћење пошљака у реалном времену RFID, GPS, IoT	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
		– успостављен процес праћења пошљака у реалном времену путем дигиталних технологија	10%	30%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	6.500.000	6.500.000

Мјера	Унапређење система	Индикатор мјере	Полазна вриједност (година)	Циљана вриједност
3.2.3	за е-плаћање и дигиталне трансакције			
		– успостављена мобилна апликација са онлајн услугама	1	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		0	1.000.000	1.000.000

8.2. ПРИЛОГ БРОЈ 2: ДЕТАЉАН ПРЕГЛЕД МЈЕРА

Мјере у оквиру Стратешког циља 1.

Веза са стратешким циљем	1. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ И ПРАВНОГ ОКВИРА ЗА РАЗВОЈ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА		
Приоритет	1.1 Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процес развоја поштанских услуга у Републици Српској		
Назив мјере	Мјера 1.1.1. Анализа правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга и покретање иницијатива, те учествовање у активностима измјена и допуна закона и подзаконских аката у Републици Српској		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјера подразумијева континуирано анализирање правних прописа који директно или индиректно имају утицај на развој поштанских услуга као и иницирање, те упућивање иницијатива и заговарање за њихову реализацију. Такође, неопходно је учествовати у њиховој реализацији.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– учешће у радним групама за измјену прописа који имају утицај на развој поштанских услуга	НЕ	ДА
	– прихваћене иницијативе за измјену прописа	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Покренуте иницијативе за измјене и допуне свих идентификованих правних прописа које имају утицај на процесе унапређења и развоја поштанских услуга		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Активности се спроводе кроз основну дјелатност и у постојећим финансијским могућностима.		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		

Носиоци и учесници спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза, Влада Републике Српске, Народна скупштина Републике Српске
Циљне групе	Институције надлежне за реализацију Закона о поштанским услугама Републике Српске, грађани, корисници услуга и други

Веза са стратешким циљем	1. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ И ПРАВНОГ ОКВИРА ЗА РАЗВОЈ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА		
Приоритет	1.1. Унапређење правне регулативе, која на ефикасан и адекватан начин подржава процес развоја поштанских услуга у Републици Српској		
Назив мјере	Мјера 1.1.2. Праћење спровођења Закона о поштанским услугама Републике Српске		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Да би се у потпуности примјењивао Закон о поштанским услугама, неопходан је континуирани инспекцијски надзор примјене закона, као и истраживање о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	- број донесених рјешења инспекцијских органа којим је утврђено да се поштанске услуге обављају у складу са законским прописима - спроведена активност истраживања о примјени прописа о поштанским услугама и њиховим ефектима у Републици Српској	11 НЕ	100 ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализација мјере даје допринос да се до истека стратегије, на адекватан начин примјењују законски прописи, те по потреби дефинишу потребе и препоруке ради измене законских рјешења.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Активности се спроводе кроз основну дјелатност и у постојећим финансијским могућностима.		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Републичка управа за инспекцијске послове
Носиоци и учесници спровођења мјере	Републичка управа за инспекцијске послове, Министарство саобраћаја и веза, јавни поштански оператер, поштански оператери
Циљне групе	Пружаоци и корисници поштанских услуга

Веза са стратешким циљем	1. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ И ПРАВНОГ ОКВИРА ЗА РАЗВОЈ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА		
Приоритет	1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности		
Назив мјере	Мјера 1.2.1. Спровођење Уредбе о прекограничној достави пакета у домаће законодавство и сарадња са СЕФТА чланицама у вези са прекограничном доставом пакета		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Ова мјера је усмјерена на јачање сарадње између јавног поштанског оператера, Владе и СЕФТА чланица у правцу потицаја и сарадње кроз размјену искустава са освртом на доставу пакета.</p> <p>– Анализа досадашње сарадње, поступака и досадашњих искустава земаља чланица СЕФТА у доброј мјери може бити од посебне важности за поштанског оператера у прекограничној размјени пакета, а стечена искуства дати допринос у креирању будућих начина размјене пакета.</p> <p>– Прилагођавање уредбама из ове области, уредбе усвојене унутар чланица СЕФТА-е су основ за даљу сарадњу и уважавање актера пружалаца прекограничне сарадње, а затим стварање услова код домаћих пружалаца услуга за поштовање уважених докумената.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Сарадња са међународним организацијама		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2025)	Циљне вриједности (2033)
	– усклађеност законских и подзаконских прописа Републике Српске са Уредбом о прекограничној достави пакета	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере осигурава се већа и јача сарадња ЈПО и оператора у региону и међународних организација		
Индикативна финансијска конструкција са	Активности се спроводе кроз основну дјелатност и у постојећим финансијским могућностима.		

изворима финансирања	
Период спровођења мјере	2026–2033.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза
Носиоци спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза, ЈПО и поштански оператери
Циљне групе	Републички органи управе, јединице локалне самоуправе, грађани.

Веза са стратешким циљем	1. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ И ПРАВНОГ ОКВИРА ЗА РАЗВОЈ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА		
Приоритет	1.2. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности		
Назив мјере	Мјера 1.2.2. Сарадња са поштанским оператерима у региону кроз подстицање и јачање сарадње и размјену искустава		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Ова мјера је усмјерена на јачање сарадње између јавног поштанског оператера и других поштанских оператера у региону на е-пројектима и сарадњи које је неопходно развијати у будућности. Мјера обухвата кључне активности за унапређење сарадње и повезаности, у правцу једноставнијих облика сарадње, размјене искустава и закључивање споразума о сарадњи у правцу рјешавања поступака и начина размјене између оператера у региону.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Закључивање споразума и меморандума о сарадњи. – Сарадња са међународним организацијама, међународне организације и фондови дају могућност приступа фондовима и пројектима, размјену поштанских експерата и могућности учешћа у међународним пројектима реформе поштанског сектора 		
Кључни стратешки пројекти	Сарадња са међународним организацијама		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2025)	Циљне вриједности (2033)
	- закључени споразуми између поштанских оператера у региону	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере осигурава се већа и јача сарадња ЈПО и оператера у региону и међународних организација		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 700.000 Извор: остали извори финансирања		

Период спровођења мјере	2025–2033.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Јавни поштански оператер
Носиоци спровођења мјере	Поштански оператери
Циљне групе	Запосленици поштанских оператера, грађани

Мјере у оквиру Стратешког циља 2.

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА		
Приоритет	2.1. Дугорочна стабилност пословања ЈПО		
Назив мјере	Мјера 2.1.1. Проширење обима поштанских услуга		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Анализом и праћењем обима поштанских услуга долазимо до поузданих информација за правовремено реаговање у правцу нових захтјева за прилагођавањем услуге и нових потребе на тржишту. Отклањањем појава које утичу на обим услуга било да се ради о врсти или начину поступања са пошиљкама, стварају се предиспозиције за повећање и проширење обима, а самим тим и повећању прихода.</p> <p>Ова мјера подразумева:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење обима услуга по врстама услуга, • проширење обима услуга, • повећање прихода. 		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	- повећан обим услуга брзе поште	3%	15%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Раеализацијом ове мјере прати се и анализира обима услуга и предузимају одређене мјере у правцу повећања обима услуга које ће дати велики допринос у правцу дугорочне стабилности пословања ЈПО.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 4.000.000 Извор: Буџет Републике Српске		

Период спровођења мјере	2026–2033. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза
Носиоци и учесници спровођења мјере	ЈПО
Циљне групе	Физичка и правна лица, локалне заједнице и институције

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА		
Приоритет	2.1. Дугорочна стабилност пословања ЈПО		
Назив мјере	Мјера 2.1.2. Квалитет пружања универзалне услуге		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјера подразумијева да се уважавајући захтјеве и интересе корисника услуга, примјеном европских норми осигурава повјерење и доступност у свеевропску универзалну поштанску услугу. Посебан интерес за Републику Српску има несметно пружање универзалне услуге одређеног квалитета:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мјерење степена квалитета, • Анализа мјерења степена квалитете, • Брзина преноса поштанских пошиљака. 		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	- успостављен степен квалитета пружања услуга у складу са стандардима ЕУ	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Осигурање пружања услуге високог степена квалитета свим корисницима по једнаким условима и без дискриминације. Неопходно је у оквиру доступних алата пратити степен квалитете пружања услуга у складу са прописаним нормама ЕУ		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 6.000.000 Извор: Буџет Републике Српске и остали извори финансирања		

Период спровођења мјере	2026–2033. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер
Циљне групе	ЈПО, Физичка и правна лица, локалне заједнице и институције корисници услуга

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА		
Приоритет	2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра		
Назив мјере	Мјера 2.2.1. Реконструкција и адаптација објекта намијењеног за формирање логистичког центра ЈПО		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Ова мјера подразумијева:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одвијање техничко-технолошких фаза процеса рада на оптималан начин • Аутоматизација процеса рада и постизање бољег квалитета услуга • Побољшање финансијских показатеља кроз повећање обима постојећих услуга. <p>Реализација ове мјере подразумијева привођење објекта крајњој намјени, те би се на тај начин створили услови за смјештај производних капацитета кроз формирање сортинг центра. Успостављањем поштанско-логистичког центра омогућиле би се техничко-технолошке фазе процеса рада у Главном поштанском центру. Одвијале би се на оптималан начин, те би се омогућила бржа и тачнија прерада поштиљака, што би у крајњој мјери довело до повећања квалитета уручења поштиљака, односно до скраћења времена од пријема до уручења поштиљака примаоцу.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Успостављање новог поштанско-логистичког центара		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)

	– ријешене административне процедуре над објектом за потребе логистичког центра, – извршени инфраструктурни радови	НЕ НЕ	ДА ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере процес рада би се одвијао на оптималан начин, те би се осигурала бржа и ефикаснија прерада пошљака што би у крајњој мјери довело до скраћења времена од пријема до уручења, примјену сигурносних стандарда и повећање степена квалитета у процесу преноса.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 10.000.000 Извор: Буџет Републике Српске		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Јавни поштански оператер		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, Министарство саобраћаја и веза		
Циљне групе	Корисници поштанских услуга, правна и физичка лица, институција и локалне заједнице		

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА
Приоритет	2.2. Успостављање поштанско-логистичког центра
Назив мјере	2.2.2. Набавка машина и опремање сортинг центра
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера подразумијева: Постепену набавку машина и опреме с циљем опремања и успостављања поштанско-логистичког центра. То ће допринијети да се пошљаке разврставају према одредиштима коришћењем различитих техничких рјешења попут аутоматског сортирања помоћу строја. Реализацијом ове мјере оператор улази у равноправне конкурентске односе на тржишту са осталим поштанским оператерима, који већ посједују сортинг центре опремљене машинама и осталом пратећом опремом.
Кључни стратешки пројекти	Успостављање новог поштанско-логистичког центра

Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– број набављених машина и опреме за потребе сортинг центра	0	3
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализација ове мјере подразумијева константно ангажовање свих актера у процесу обезбјеђења одрживости универзалне услуге.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 9.000.000 Извор: Буџет Републике Српске		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Јавни поштански оператер		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер		
Циљне групе	ЈПО, а у крајњем циљу и грађани, корисници услуга и др.		

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА
Приоритет	2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту
Назив мјере	2.3.1. Подстицање сталне едукације ради осигурања професионалности приликом увођења нових технологија и услуга
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера подразумијева: Сталне едукације и проширење знања и вјештина људских ресурса у правцима примјене технологија у процесима рада предуслов су за пружање квалитене универзалне услуге и примјене нових модела процеса рада. Стога је неопходно оспособљавање људских ресурса кроз сарадњу са свим релевантним националним и међународним организацијама из ове области користећи различите облике стручног оспособљавања и усавршавања.
Кључни стратешки пројекти	-

Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– службеници поштанских оператера обучени за увођење нових технологија	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере остварује се развој вјештина и актера на тржишту у правцу пружања квалитетне универзалне услуге, уважавајући захтјеве и интересе корисника услуга.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Активности се спроводе кроз основну дјелатност и у постојећим финансијским могућностима.		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Запосленици ЈПО и ПО		

Веза са стратешким циљем	2. ОСИГУРАЊЕ ЕКОНОМСКИ ОДРЖИВЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ У СКЛАДУ СА ПОТРЕБАМА ГРАЂАНА И ДРУШТВА		
Приоритет	2.3. Развој знања и вјештина људских потенцијала учесника на поштанском тржишту		
Назив мјере	2.3.2. Унапређење људских капацитета за детекцију недопуштених средстава кроз спровођење едукација		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера подразумијева: Развој знања и вјештина људских потенцијала на поштанском тржишту од посебне је важности за детекцију недопуштених средстава у поштанским пошиљкама и на тај начин се омогућава већа безбједност и сигурност запослених у поштанској дјелатности и самих корисника поштанских услуга.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности	Циљне вриједности (2033)

		(2026)	
	– Процент откривених пошиљака које садрже опасну робу	0%	3%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере остварују се стручна оспособљавања и усавршавања, као што су интерне и екстерне обуке, преквалификација и доквалификација запослених за праћење и препознавање пошиљака са недопуштеним садржајем.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Активности се спроводе кроз основну дјелатност и у постојећим финансијским могућностима.		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	ЈПО, а у крајњем циљу и грађани, корисници услуга и др.		

Мјере у оквиру Стратешког циља 3.

Веза са стратешким циљем	3. РАЗВОЈ НОВИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ		
Приоритет	3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења		
Назив мјере	Мјера 3.1.1. Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Развој нових услуга кроз развој информационо-комуникационих технологија и напредна дигитална рјешења у правцу исказаних потреба тржишта и корисника за новим услугама са нагласком на вјештачку интелигенцију и овладавање информационом технологијама на којима је базиран рад платформи за електронску трговину, електронски потпис итд.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности	Циљне вриједности (2033)

		(2026)	
	– успостављен дигитални асистент за пружање услуга корисницима	НЕ	ДА
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Редизајнирањем постојећих и увођењем нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења услугу учинити ефикаснијом за институције, привредне субјекте и грађане		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 8.500.000 Извор: остали извори финансирања		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Привредни субјекти, грађани		

Веза са стратешким циљем	3. РАЗВОЈ НОВИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
Приоритет	3.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга са посебним освртом на е-трговину и напредна дигитална рјешења
Назив мјере	Мјера 3.1.2. Континуирано промовисање поштанских услуга
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера подразумијева континуирано промовисање нових поштанских услуга, подизање свијести о могућностима поштанске инфраструктуре за приступ напредним дигиталним рјешењима и организовање едукативних програма и кампања за трговце о оптимизацији паковања и припреми пошиљака за доставу. Корисници врло често нису у потпуности упознати са могућностима и предностима којим располажу оператери, као и условима под којим пружају услуге, стога је веома важно упознати потенцијалне кориснике са услугама, са посебним освртом на нове услуге и услове под којим се оне пружају. На овај начин оператери се приближавају самим корисницима, упознају их са услугама, граде повјерење и продубљују пословни однос.
Кључни стратешки пројекти	-

Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– Број промоција нове поштанске услуге	0	3
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Маркетиншке могућности дају простора за упознавање корисника са новом услугом ЈПО и ПО		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 1.500.000 Извор: остали извор финансирања		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Привредни субјекти, грађани		

Веза са стратешким циљем	3. РАЗВОЈ НОВИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
Приоритет	3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга
Назив мјере	Мјера 3.2.1. Развијање и имплементација дигиталних платформи
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Развити корисничке апликације и онлајн платформе за једноставније праћење пошиљака, наручивање услуга, плаћање и комуникацију са корисницима путем дигиталних канала. На овај начин ће се омогућити корисницима бржи, лакши и ефикаснији приступ услугама путем мобилних апликација, веб-сајтова и других дигиталних алата.</p> <p>Ова мјера је усмјерена на развијање дигиталних платформи које су неопходне како би се дао одговор на нови начин комуницирања између људи, а самим тим и нових начина комуницирања са корисницима услуга. Иновације у виду примјене информационо-комуникационих технологија постале су саставни дио савремених поштанских тржишта. У посљедње вријеме присутан је тренд замјене традиционалних поштанских услуга електронским (е-поштанским)</p>

	услугама које дају могућност за једноставније праћење поштиљака, наручивање услуга, једноставнију и бржу комуникацију пружалаца услуга и корисника. Мјера обухвата и кључне активности за унапређење повезаности и комуникације, бржи приступ путем мобилних апликација, веб-сајтова и других дигиталних алата. Развој дигиталних платформи и аутоматизација услуга има изузетан значај за пружаоца услуга. Неопходно је да се кроз развојне пројекте и подстицања дигитализације привреде у Републици Српској развију дигиталне платформе које ће пружити корисницима могућности нових и бржих видова комуникација.		
Кључни пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– број мобилних и онлајн платформи	1	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Мјера ће корисницима обезбиједити бржи, лакши и ефикаснији приступ услугама путем мобилних апликација, веб-сајтова и других дигиталних алата.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ 12.500.000 Извор: остали извори финансирања		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Привредни субјекти, грађани		

Веза са стратешким циљем	3. РАЗВОЈ НОВИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
Приоритет	3.2. Дигитализација и аутоматизација услуга
Назив мјере	Мјера 3.2.2. Аутоматизација пословних процеса и имплементација напредних технологија за праћење поштиљака у реалном времену RFID, GPS, IoT

Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјера подразумијева аутоматизацију пословних процеса, сортирања поштиљака и управљања логистичким процесима за сортирање и дистрибуцију, аутоматизацију складиштења, имплементацију напредних технологија за праћење поштиљака у реалном времену RFID, GPS, IoT.</p> <p>Мјером се жели постићи скраћење процеса рада, уз обезбјеђивање неопходних капацитета за повећање обима постојећих услуга, те побољшање услова рада запослених. Све ово ће допринијети повећању продуктивности рада, ефикаснијем обављању пословања, смањењу трошкова у процесу рада, што утиче на повећање прихода. За реализацију мјере неопходна су значајна средства за инвестиције.</p>		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– успостављен процес праћења поштиљака у реалном времену путем дигиталних технологија	10%	30%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Смањење грешке у процесу, повећање брзине и ефикасност сортирања и дистрибуције поштиљака		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 6.500.000 Извор: остали извори финансирања		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Привредни субјекти, грађани		

Веза са стратешким циљем	3. РАЗВОЈ НОВИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
Приоритет	3.3. Дигитализација и аутоматизација услуга

Назив мјере	Мјера 3.2.3. Унапређење система за е-плаћање и дигиталне трансакције		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјера подразумијева развијање и имплементацију сигурног е-плаћања, укључујући мобилна плаћања, дигиталне новчанике, као и интеграцију са банкама и другим платним системима. Стање на тржишту услуга диктира тренд замјене традиционалних услуга електронским услугама. Глобална дигитална економија захтијева брзе реакције у правцу размјене добара, односно плаћања на сигуран и поуздан начин. Овом мјером жели се постићи стварање поузданих система дигиталних плаћања и стварање услова и могућности да корисници поштанских услуга имају сигуран и поуздан сервис.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата)	Полазне вриједности (2026)	Циљне вриједности (2033)
	– успостављена мобилна апликација са онлајн услугама	1	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Мјера ће корисницима обезбиједити брже, лакше и ефикасније финансијске трансакције		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 1.000.000 Извор: остали извори финансирања		
Период спровођења мјере	2026–2033. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Министарство саобраћаја и веза		
Носиоци и учесници спровођења мјере	Јавни поштански оператер, поштански оператери		
Циљне групе	Привредни субјекти, грађани		